

סיכומי שיעור 2015-2016 סמסטר א'

דו"ח תזמ"ז IAS-7

סיכום ועריכה: אריה אברמוביץ'

שיעור מספר 22 - 16.2.2016

מטרתו של דו"ח התזרים הוא להעריך את יכולתה של הישות לייצר, להפיק ולהשתמש במזומנים. באמצעות הדו"ח ניתן להעריך את מצב הנזילות, כושר הפירעון ויכולתה של הישות להשפיע על עיתוי ועל סכום המזומנים בנסיבות משתנות. משקיעים מפתחים באמצעות הדו"ח מודלים כלכליים אשר נועדים לחיזוי ערך נוכחי של תזרימי מזומן עתידיים. הדו"ח משפר גם את יכולת ההשוואה, שכן הוא מבטל את השפעת השיטות החשבונאיות השונות. דו"ח תזרים מזומנים נותן לנו מידע היסטורי, אבל המידע הזה מהווה אינדיקציה לסכום, לעיתוי ולוודאות של תזרימי מזומנים עתידיים. באמצעות המידע ההיסטורי ניתן גם לבצע היזון חוזר על תחזיות אשר בוצעו בעבר. באמצעות דו"ח תזרים מזומנים ניתן להבין טוב יותר את הקשר בין הרווח על בסיס מצטבר לבין הרווח על בסיס מזומן.

מבנה הדו"ח

הדו"ח מורכב מ-4 פעילויות ומנספח. הפעילויות:

1. פעילות שוטפת.
 2. פעילות השקעה.
 3. פעילות מימון.
 4. השפעת תנודות שע"ח על המזומן.
- הנספח הוא פעילויות השקעה ומימון שאין עמן זרימת מזומן.

פעילות שוטפת - בפעילות זו מציגים תקבולים ותשלומים הקשורים ליצירת רווח על בסיס

מזומן, ותקבולים ותשלומים אשר אינם משויכים לאף פעילות אחרת (מעין קבוצת סל). המטרה היא אינדיקציה ליכולתה של הישות לממן את פעולותיה מתוך מקורותיה, האם הישות יכולה לשמר את יכולתה התפעולית, לבצע השקעות, לפרוע התחייבויות, והכל מתוך מקורותיה מבלי להזדקק להון זר.

התקן מאפשר להציג את הפעילות השוטפת באחת משתי גישות:

1. הגישה הישירה - בהתאם לגישה זו מציגים רק תקבולים ותשלומים, כגון: תקבולים מלקוחות בגין מכירות, תשלומים לספקים בגין רכישות מלאי, תשלומי שכר עבודה וכדומה.
2. הגישה העקיפה - בהתאם לגישה זו, נקודת המוצא היא הרווח לפי דו"ח רווח והפסד. הבעיה היא שהרווח הנ"ל הוא על בסיס מצטבר, ולכן: יש לבצע התאמות כדי להגיע לרווח על בסיס מזומן. ישנם 4 סוגים של התאמות אותם יש לבצע:
 - א. הכנסות והוצאות שאין עמן זרימת מזומן - כמובן שחייבים לנטרל אותן מהרווח.

דוגמאות:

- הוצאות פחת - זוהי הוצאה הכלולה ברווח על בסיס מצטבר, אין עמה זרימת מזומן, ולכן: יש להוסיפה לרווח.
- גידול בלקוחות - הפקודה:

ח' לקוחות

ז' מכירות

זוהי הכנסה הכלולה ברווח על בסיס מצטבר, אבל אין עמה זרימת מזומן, ולכן: יש להפחיתה מהרווח.

ב. תקבולים ותשלומים אשר לא כלולים ברווח על בסיס מצטבר- הפוך מהסוג הראשון. במקרה הזה, יש לרשום אותם כדי להגיע לרווח על בסיס מזומן.

דוגמאות:

- קיטון בלקוחות- הפקודה:

ח' מזומן

ז' לקוחות

הפקודה לא כלולה ברווח על בסיס מצטבר וכן התקבל כסף, ולכן: יש להוסיף לרווח.

- קיטון בספקים- הפקודה:

ח' ספקים

ז' מזומן

הפקודה לא כלולה ברווח על בסיס מצטבר, אבל כן יצא כסף, ולכן: יש להוריד מהרווח.

ג. תקבולים ותשלומים הכלולים ברווח על בסיס מצטבר ואשר אותם אנו רוצים להציג בפעילות נפרדת- במקרה הזה מבצעים התאמות לא בגלל שאין זרימת מזומן, אלא כי אנחנו פשוט לא רוצים להציג את זרימת המזומן בפעילות שוטפת.

דוגמאות:

- הישות מכרה רכוש קבוע שעלותו המופחתת 80,000 תמורת 100,000 – ברווח על בסיס מצטבר מופיע רווח של 20,000. האם יש איתו זרימת מזומן? בוודאי, אבל כפי שנלמד בהמשך, אנו רוצים להציג את כל תמורת המכירה בפעילות השקעה, ולכן: עלינו ראשית להקטין את הרווח ב-20,000, ואז בפעילות השקעה יש לרשום תמורה ממכירה 100,000.

- ההלוואה לשלם לתחילת השנה 100,000. במהלך השנה נפרעה ההלוואה בסכום של 120,000 כולל הפרשי שער של 20,000. ברווח על בסיס מצטבר מופיע 20,000 הפרשי שער שיש עמם זרימת מזומן, אבל כפי שנראה בהמשך, אנו נדרשים להציג את מלוא פירעון ההלוואה בפעילות מימון, ולשם כך יש לבצע התאמה, להוסיף לרווח 20,000, ואז בפעילות מימון להציג פירעון הלוואה של 120,000.

ד. תקבולים ותשלומים הכלולים ברווח על בסיס מצטבר אשר אותם אנו רוצים להציג בפעילות שוטפת, אבל בשורה נפרדת. במקרה הזה חייבים לבצע התאמה כדי להציג בנפרד.

דוגמאות :

הוצאות מימון שהסתכמו בסכום של 100,000 מהם שולמה ריבית בפועל בסכום של 80,000.

		פעילות שוטפת
	(100,000)	רווח לפי דו"ח
20,000 כי אין זרימת מזומן	<u>100,000</u>	התאמה
	-	
80,000 כי רוצים להציג בנפרד	(80,000)	תשלום ריבית

דגשים :

1. דו"ח תזרים מזומנים מטרתו לשקף כניסה ויציאה של מזומנים. על-כך עונה הגישה הישירה, ועל-כן : זוהי הגישה המועדפת על התקן. צריך להבין שהגישה העקיפה היא עקומה, מכיוון שנקודת המוצא היא שגויה, ואז מבצעים התאמות/תיקונים כדי להגיע לתוצאה הרצויה. למרות זאת, זוהי הגישה העדיפה בפרקטיקה, שכן היא קלה יותר ליישום.

2. כל תקבול ותשלום אשר כלול ברווח על בסיס מצטבר, ואנחנו לא רוצים להציגו בשורה נפרדת או בפעילות נפרדת לא צריך לבצע בגינו כלום.

3. כללי אצבע לכיוון ההתאמות :

גידול בנכסים, לדוגמא : גידול בלקוחות, זוהי הכנסה שאין עמה זרימת מזומן, ולכן : יש להקטין.

קיטון בנכסים כמו קיטון בלקוחות, הפקודה :
ח' מזומן

ז' לקוחות ← יש להוסיף

אם כך, המסקנה היא שבצד הנכסים היחס הוא הפוך : גידול בנכס = הקטנת הרווח, קיטון בנכס = הגדלת הרווח.

לגבי צד ההתחייבויות, גידול בהתחייבות כמו גידול בספקים, הפקודה :
ח' הוצאות

ז' ספקים

זוהי הוצאה שאין עמה זרימת מזומנים, יש להוסיף לרווח.

קיטון בהתחייבויות כמו קיטון בספקים, הפקודה :
ח' ספקים

ז' מזומן ← יש להפחית

המסקנה היא שבצד ההתחייבויות היחס הוא ישר : גידול בהתחייבויות = יש להוסיף, קיטון בהתחייבויות = יש להפחית.

4. יש המציגים את כל ההתאמות במקום בגוף תזרים המזומנים בנספח וכך נעשה גם אנו.

פעילות השקעה- בפעילות זו אנו מציגים תקבולים ותשלומים הקשורים לרכישה ומכירה של נכסים לזמן ארוך, ותקבולים ותשלומים הקשורים לרכישה ומכירה של השקעות אשר אינן עונות על הגדרת שווי מזומן.

המטרה היא אינדיקציה ליציאה עבור משאבים אשר ייצרו בהמשך את ההכנסה, וייצרו את תזרימי המזומנים העתידיים.

דוגמא: תקבולים ותשלומים הקשורים לרכישה ומכירה של רכוש קבוע, של נכסים בלתי מוחשיים, של נדל"ן להשקעה, של השקעות במניות, השקעה באג"ח, מתן הלוואות ופירעון.

דגש: רק פריטים הכשירים להכרה בדו"ח על המצב הכספי, כשירים להכרה בפעילות השקעה. תשלומים עבור עלויות מחקר לעולם לא יוכרו בפעילות השקעה, זאת כיוון שעלויות מחקר לעולם לא יוצגו כנכס בדו"ח על המצב הכספי. לעומת זאת, בתנאים מסויימים עלויות פיתוח מוכרות כנכס, ולכן: תשלומים עבור עלויות פיתוח כשירים להכרה בפעילות השקעה.

פעילות מימון- בפעילות זו אנו מציגים תקבולים ותשלומים המשנים את מבנה ההון של הישות, דהיינו: את היחס בין ההון העצמי לבין ההון הזר. המטרה היא אינדיקציה לתביעות תזרים אפשריות ע"י ספקי הון לישות.

דוגמאות: תמורה מהנפקת מניות, תמורה מהנפקת אג"ח ופירעונה, קבלת הלוואות ופירעון, תשלום דיבידנד במקרים מסויימים, תשלום ריבית במקרים מסויימים.

השפעת תנודות שע"ח על המזומן- למעשה, בפעילות הזו אנו מציגים מספר אחד בלבד, והוא הפרשי שער אך ורק על מזומן. הכוונה היא שאם לדוגמא מטבע הפעילות של הישות הוא שקל, והיא מחזיקה דולרים במזומן, נוצרים הפרשי שער. הפרשי השער האלו רשומים ברווח והפסד. התקן דורש לבצע התאמה, לנטרל את הפרשי השער הנ"ל מהרווח, ואז להציג בפעילות המכונה השפעת תנודות שע"ח על המזומן.

דוגמא: מטבע הפעילות של הישות הינו שקל, והיא מחזיקה \$1,000 במזומן. שע"ח לתחילת השנה- 1.1, שע"ח לסוף השנה 1.5. ברור אם כך שהמזומן לתחילת השנה הוא 1,100, והמזומן לסוף השנה הינו 1,500.

פעילות שוטפת

רווח לפי דו"ח 400

התאמות (400)

-

השפעת תנודות שע"ח על המזומן

400

נספח – פעילויות השקעה ומימון אשר אין עמן זרימת מזומן- זהו נספח מילולי אשר בו

אנו מתארים את כל מה שהיה צריך להירשם בפעילות השקעה או מימון, ולא היינו יכולים לרשום כי לא הייתה זרימת מזומן, לדוגמא: ישות רכשה רכוש קבוע בסך 100,000 ₪ באמצעות הנפקת מניות. רכישת רכוש קבוע אמורה להיות מוצגת בפעילות השקעה, הנפקת מניות אמורה להיות מוצגת בפעילות מימון, אבל לא הייתה זרימת מזומן, ולכן: בפעילות השקעה ומימון לא נציג כלום.

בנספח נרשום: במהלך השנה נרכש רכוש קבוע באמצעות הנפקת מניות בסכום של 100,000 ₪.

עקרונות בסיסיים בדו"ח תזרים מזומנים**עקרון 1 – מזומן ושווי מזומן-**

1. הגדרת מזומן- כסף בקופה ובבנקים, הן במטבע פעילות והן במט"ח, ופיקדונות לפי דרישה (פיקדונות יומיים).

2. הגדרת שווי מזומן- השקעות לזמן קצר בעלות רמת נזילות גבוהה, הניתנות להחלפה למספר ידוע של מזומנים, ואשר חשופות לסיכונים לא משמעותיים בהקשר לשווי שלהן. יש 2 מאפיינים עקרוניים להגדרה זו:

א. נזילות- רק השקעות לזמן קצר שנועדו לביצוע התקשרויות לזמן קצר – נאמר 3 חודשים ממועד ההשקעה ועד למועד הפדיון – כשירות להכרה כשווי מזומן. למרות שהתקן משתמש במילה "נאמר" (דוגמא), הפרשנויות הפכו את ה-3 חודשים לדרישה. ה-3 חודשים הם ממועד ההשקעה ולא ממועד הדיווח, כך לדוגמא: אם ישות השקיעה בפיקדון ב-1.7 לפירעון ב-1.1, זה לא ייחשב שווי מזומן, אפילו שנשאר רק יום אחד. לעומת זאת, אם ישות השקיעה ב-1/12 בפיקדון ל-3 חודשים, זה כן ייחשב שווי מזומן.

ב. ביטחון- נדרש כי ההשקעות לא יהיו חשופות לשינויים משמעותיים בקשר לשוויין. בישראל השקעות בערבות מדינה כמו אג"ח ממשלתי או מק"מים (מלווה קצר מועד) עונים על הדרישה הזו. בנוסף, פיקדונות בחברות ביטוח, בנקים או בחברות עם דירוג אשראי גבוה (AAA) עונים על הדרישה הזו.

3. מזומן משועבד- אינו נחשב מזומן שכן הוא אינו נזיל.

4. השקעות במכשיר הונאי- אינן נחשבות שווי מזומן, כיוון שהן לא מוחלפות למספר ידוע של מזומנים, ובנוסף הן חשופות לסיכונים. עם זאת, במקרים מסוימים השקעות במכשיר מורכב יכולות להיחשב שווי מזומן, לדוגמא: השקעות במניות בכורה הניתנות לפדיון לפי רצון המחזיק, זאת בתנאי שההשקעה בוצעה לכל המאוחר 3 חודשים לפני מועד הפדיון, ובתנאי שמדובר על רמת ביטחון גבוהה.

5. משיכת יתר- האם מהווה התחייבות או מזומן שלילי? תלוי במדיניות ניהול המזומנים של הישות. בדרך כלל משיכת יתר תיחשב כמזומן שלילי כאשר יש הרבה תנועות והיתרה מתחלפת לעיתים תכופות בין יתרה חיובית ליתרה שלילית. למען הסר ספק, בדו"ח על המצב הכספי משיכת יתר תמיד מוצגת כהתחייבות.

6. התקן קובע כי דו"ח התזרים לא ישקף פעולות בין מזומן לבין שווי מזומן, כך לדוגמא: אם לישות יש 100 ₪ במזומן והיא הפקידה אותם לפיקדון בבנק לחודש, היא העבירה מזומן לשווי מזומן. הסה"כ לא השתנה, ולכן: הפעולה הזו לא תקבל ביטוי בדו"ח תזרים מזומנים.
7. התקן דורש לתת גילוי לגבי הרכב המזומנים ושווי המזומנים, ואם הוא שונה מהמוצג בדו"ח על הכספי, אז יש לבצע התאמה.
8. אם ישות משנה את מדיניות ניהול המזומנים שלה, אזי יש לבצע תיקון רטרואקטיבי.

עקרון 2 – פעילות ברוטו- העיקרון המנחה הוא שחייבים בכל פעילות להציג את התקבולים

בנפרד ואת התשלומים בנפרד ואסור לקזז ביניהם.

דוגמא: להלן התנועה בהלוואות לזמן ארוך:

י.פ. (100,000)

קבלה (90,000)

פירעון 60,000

שערך (10,000)

(140,000)

הצגה בדו"ח תזרים

פעילות שוטפת

רווח לפי דו"ח (10,000)

10,000 התאמה

-

פעילות מימון

קבלת הלוואות 90,000

פירעון הלוואות (60,000)

קבלת הלוואות כוללת את כל הלוואות שהתקבלו - כל הפלוסים יחד, פירעון הלוואות כולל את כל הפירעונות - כל המינוסים יחד, רק לא מקזזים בין הפלוס למינוס.

עקרון 3 – הצגה בנטו- לצורך הקלה, התקן מאפשר לקזז בין תקבולים לבין תשלומים באחד

משני מקרים:

1. מדובר על פריטים בעלי מחזור מהיר, סכומים גבוהים, תקופות פירעון קצרות, לדוגמא: הלוואות עד 3 חודשים. דוגמא נוספת היא משיכת יתר אם נחשבת כהתחייבות, הרי במשיכת יתר יש אלפי פעולות, להפריד בין תקבולים לתשלומים היא משימה כמעט בלתי אפשרית, ולכן: התקן מאפשר קיזוז.

2. התנועה בסעיף מייצגת את הפעילות של הלקוח ולא את הפעילות של הישות, לדוגמא: נניח שאנו עוסקים בדו"ח תזרים של הבנק, בסעיף פיקדונות מלקוחות. התנועה בסעיף הזה מייצגת את הפעילות של הלקוח, ולא את הפעילות של הבנק, ולכן: במקרה הזה ניתן (רשות ולא חובה) לקזז בין תקבולים לתשלומים.

עקרון 4 – סעיפים לזמן קצר/זמן ארוך הקשורים לפעילות השוטפת-

בכל מה שקשור לפעילות השוטפת, אין להבחין בין זמן קצר לבין זמן ארוך, כך לדוגמא: בגישה הישירה נציג תקבולים מלקוחות לזמן קצר ולזמן ארוך כמקשה אחת, בגישה העקיפה נציג עליה או ירידה בלקוחות בין אם מדובר על לקוחות לזמן קצר ובין אם מדובר על לקוחות לזמן ארוך.

עקרון 5 – ניכיון לקוחות (פקטורינג)-

זהו מצב שהישות מוסרת לחברת גבייה את עבודת

גביית הלקוחות עבור תשלום מיידי. יש 2 סוגי עסקאות כאלו:

1. הישות למעשה מכרה את הלקוחות, כלומר: כל הסיכונים עברו לחברת הגבייה. במקרה הזה, הישות מציגה את התקבול מחברת הגבייה בפעילות שוטפת. אם אנו עוסקים בגישה הישירה- כתקבול מלקוחות, אם בגישה העקיפה- כירידה בלקוחות כהתאמה לרווח.
2. עסקת מימון- הסיכונים נשארים אצל הישות, היא למעשה קיבלה מעין הלוואה, כי אם חברת הגבייה לא תצליח לגבות את הכסף, הישות תצטרך להחזיר לה. במקרה הזה, כאשר הישות קיבלה את הכסף מחברת הגבייה היא תרשום בפעילות מימון קבלת הלוואה. כאשר חברת הגבייה תגבה את הכסף מהלקוחות היא תציג 2 פעולות: בפעילות שוטפת בגישה הישירה- תקבולים מלקוחות, בגישה העקיפה- ירידה בלקוחות. בפעילות המימון היא תציג החזר הלוואה.

עקרון 6 – ניירות ערך מוחזקים למסחר (טרייד)-

הפעילות העסקית של חברות השקעה היא מסחר בני"ע. התקן מקביל את המסחר הזה למסחר במלאי אצל חברה אחרת, ולכן: הוא דורש להציג את כל התקבולים והתשלומים בפעילות שוטפת, גם את עלות רכישת ההשקעה, גם את התמורה ממכירתה. למען הסר ספק, הסעיף הזה נועד רק ואך ורק לחברות השקעה. אם חברה מסוג אחר רוכשת ני"ע מוחזקים למסחר כהגדרתם ב-IAS-39, אז עלות הרכישה והתמורה מהמכירה יוצגו בפעילות השקעה.

עקרון 7 – נכסים אשר נועדו להפקת דמי שכירות ואשר במהלך העסקים הרגיל

נמכרים בתום תקופת השכירות- הסעיף הזה מיוחד לחברות ליסינג. בענף הרכב, לדוגמא:

נהוג להשכיר את כלי הרכב לתקופה של כ-3 שנים ואז למכור אותו. IAS-16 העוסק ברכוש קבוע מתייחס לנושא, וקובע שבתקופת ההשכרה נטפל בכלי הרכב כרכוש קבוע ובתום תקופת ההשכרה נשנה את היעוד למלאי, כך שהרכבים ימכרו כמלאי. IAS-7 קובע שלמעשה כל הפעילות, היא הפעילות העסקית האמיתית של הישות, ולכן: דורש את הכול להציג בפעילות שוטפת, גם את עלות רכישת כלי הרכב, גם את התמורה מההשכרה וגם את התמורה ממכירת כלי הרכב.

למען הסר ספק, הטיפול הזה הוא רק לחברות ליסינג, כי בחברה אחרת רכישה ומכירה של כלי רכב מופיעה בפעילות השקעה.

עקרון 8 – פירעון אשראי לרכישת/מכירת רכוש קבוע, נכסים בלתי מוחשיים,

נדל"ן להשקעה וכד' - אם אנו רוכשים או מוכרים רכוש קבוע באשראי, אז אין זרימת מזומנים, ולכן : זה יקבל ביטוי בנספח.

מה קורה כשהאשראי הזה נפרע? נשאלת השאלה היכן להציג את התשלום או התקבול. התקן עצמו אמנם לא מתייחס לנושא, אך בהתאם לפרשנויות המקצועיות אם התקבול/התשלום הוא בסמוך, הוא מיוחס לפעילות עצמה. אם הוא לא בסמוך, הוא נתפס כפירעון אשראי. סמוך = כ-3 חודשים.

הכוונה :

1. פירעון אשראי לרכישת רכוש קבוע- אם הוא בסמוך, הוא יוצג בפעילות השקעה כרכישת רכוש קבוע. אם לא בסמוך, הוא יוצג בפעילות מימון כפירעון אשראי.
דוגמא : ב-1/13 הישות רכשה מכונה תמורת 100,000 ₪, היא שילמה ב-2/13 10,000 ₪, והיתרה ב-11/13.

פעילות השקעה

רכישת רכוש קבוע (10,000)

פעילות מימון

פירעון אשראי לרכישת ר"ק (90,000)

2. מכירות רכוש קבוע- הפעם בכל מקרה התקבול יוצג בפעילות השקעה, אם הוא בסמוך, נרשום תמורה עבור מכירת רכוש קבוע. אם לא בסמוך, פירעון אשראי שניתן.
דוגמא : בנתוני הדוגמא הקודמת, הנח כי הישות מכרה את הרכוש הקבוע תמורת 100,000 ₪.

פעילות השקעה

תמורה ממכירת רכוש קבוע 10,000

תקבול בגין פירעון אשראי שניתן 90,000

עקרון 9 – מענק השקעה- התקן דורש להציג תקבול בגין מענק השקעה בשורה נפרדת

בפעילות השקעה.

המשמעות : את רכישת הרכוש הקבוע נציג בפעילות השקעה במינוס בסכום ברוטו (לפני ניכוי מענק השקעה), ואז את המענק השקעה נציג בשורה נפרדת בפעילות השקעה.

עקרון 10 – החלפת נכסים והשפעתם על ז'ו"ח התזרים-

עקרון מנחה- הנכס החדש נרשם לפי שווי הוגן של הנכס שנמסר +/- מזומן. למעשה, ייתכנו 3 מצבים :

1. אין עירוב של מזומנים- הפקודה :

ח' נכס חדש	XX	לפי שווי הוגן של הישן
ז' נכס ישן	XX	לפי עלות מופחתת
ז' רווח הון	XX	

בפעילות שוטפת נציג התאמות לרווח.

2. תשלום מזומן- הפקודה :

ח' נכס חדש	XX	לפי שווי הוגן של הישן+ המזומן
ז' נכס ישן	XX	לפי עלות מופחתת
ז' רווח הון	XX	
ז' מזומן	XX	

מבחינת התזרים, רווח הון- בהתאמות לרווח, המזומן ששולם- בפעילות השקעה.

3. תקבול במזומן- הפקודה :

ח' נכס חדש	XX	לפי שווי הוגן של הישן- המזומן
ח' מזומן	XX	
ז' נכס ישן	XX	לפי עלות מופחתת
ז' רווח הון	XX	

מבחינת התזרים, רווח הון- בהתאמות לרווח, המזומן שנתקבל- בפעילות השקעה.

דגשים:

- אם השווי ההוגן של הנכס החדש ניתן לאומדן מהימן יותר מהנכס הישן, אז נרשום את הנכס החדש לפי השווי שלו, רק לפי השווי שלו. המזומן לא משחק תפקיד במדידת הנכס. המזומן ישפיע על גובה ההפסד או רווח הון. בכל מקרה, מבחינת התזרים אין הבדל, דהיינו: רווח הון- בהתאמות לרווח, המזומן ששולם או שהתקבל- בפעילות השקעה.
- אם אין אפשרות לאמוד את השווי ההוגן של 2 הנכסים או לחילופין העסקה אינה נושאת אופי מסחרי, אז הנכס החדש נרשם לפי העלות המופחתת של הנכס הישן +/- מזומן. המשמעות היא שאין הכרה ברווח או בהפסד. מבחינת התזרים הכסף שיצא או שהתקבל יוצג בפעילות השקעה.

עקרון 11 – תשלומי/תקבולי ריבית, תשלומי/תקבולי דיבידנד- את כל אלו התקן דורש

להציג בשורה נפרדת.

1. תקבולי ריבית- בפעילות שוטפת כי זה חלק מהרווח על בסיס מזומן, או בפעילות השקעה כי זה מבטא תשואה על ההשקעות.
2. תשלומי ריבית- בפעילות שוטפת כי זה חלק מהרווח על בסיס מזומן, או בפעילות מימון כי זה עלות גיוס משאבים.
3. תקבולי דיבידנד- בפעילות שוטפת כי זה חלק מהרווח על בסיס מזומן, או בפעילות השקעה כי זה תשואה על ההשקעות.
4. תשלומי דיבידנד- בפעילות שוטפת כדי שהפעילות השוטפת תייצג בין השאר את יכולתה של הישות לשלם דיבידנדים מתוך פעולותיה, או בפעילות מימון כי זה עלות גיוס המשאבים.

דגש: בהחלט ייתכן שתקבולי/תשלומי ריבית ותקבולי דיבידנד כלולים ברווח על בסיס מצטבר, אבל כיוון שאנו נדרשים להציג בשורה נפרדת בפעילות שוטפת או בפעילות אחרת נהיה חייבים קודם כל לבצע התאמות.

עקרון 12 – גילוי- התקן ממליץ לתת גילוי לקווי אשראי שטרם נוצלו ולתזרימי מזומנים לפי

מגזרים (פעילויות).

עקרון 13 – פעולות במט"ח- יוצגו בדו"ח תזרים מזומנים כשהם מתורגמים למועד התזרים.

נזכיר שלפי IAS-21 פריטים לא כספיים מתורגמים למועד העסקה והפרשי השער נרשמים ברווח והפסד, ואילו לפי IAS-7 התרגום הוא למועד התזרים/התשלום/התקבול, ולכן: נצטרך לבצע התאמות לרווח ולנטרל את הפרשי השער.

דוגמא: מטבע הפעילות של הישות הוא שקל, ב-1/04 היא רכשה קרקע תמורת \$100,000. שע"ח-1.1. היא שילמה ב-1/05, כאשר שע"ח היה 1.5.

לפי IAS-21, הקרקע מוצגת ב-120,000 = $1.2 * 100,000$ ← למועד העסקה

בדו"ח רו"ח יש הוצאות הפרשי שער של $30,000 = 100,000 * (1.5 - 1.2)$.

ההצגה בדו"ח תזרים תהיה:

פעילות שוטפת

רווח לפי דו"ח (30,000)

30,000 התאמות

-

פעילות השקעה

רכישת קרקע 150,000 = $1.5 * 100,000$

עקרון 14 – הפרשי שער שטרם מומשו-

התקבלו. זוהי הכנסה או הוצאה שאין עמה זרימת מזומן, ועל-כן : מופיע בהתאמות לרווח.

עקרון 15 – הפרשי שער על מזומן-

דוגמא : מטבע הפעילות של הישות הינו ש, היא מחזיקה מזומן ב-\$. להלן התנועה במזומן :

שע"ח	דולר	
1.1	1,000	י.פ.
1.5	(600)	רכישת קרקע
2	400	י.ס.

נדרש : הצג את ההשפעות על דו"ח התזרים.

פתרון : ראשית נבצע את התנועה בש"ח :

$1.1 * 1,000 =$	1,100	י.פ.
$1.5 * 600 =$	(900)	רכישת קרקע
PN	<u>600</u>	הפרשי שער
$2 * 400 =$	800	י.ס.

פעילות שוטפת

רווח לפי דו"ח 600
התאמות לרווח (600)

-

פעילות השקעה

רכישת קרקע (900)
השפעת תנודות שע"ח על המזומן 600
סה"כ (300)

עקרון 16 – תשלומי מס-

התקן קובע כי הדבר הנכון הוא לפצל את תשלומי המס בין הפעילויות :

את תשלומי המס בגין פעילות שוטפת- להציג בפעילות שוטפת, בגין פעילות השקעה- בפעילות השקעה וכך הלאה. העניין הוא שהמשימה הזו כמעט בלתי אפשרית כי לכסף אין ריח. אם למשל שילמנו מס של 1,000 ₪ מתוך מיליון, אין אפשרות לדעת, עבור מה שילמנו, ולכן : כחלופה, קובע התקן שאת תשלומי המס נציג במקשה אחת בפעילות שוטפת, אבל בשורה נפרדת.

למען הסר ספק, אם חלק מתשלומי המס ניתנים לזיהוי לפעילות מסוימת, יש לייחסם לאותה פעילות.

כיוון שהוצאות מס כלולות ברווח על בסיס מצטבר, כדי להציג בשורה נפרדת עלינו ראשית לבצע התאמות.

שיעור מספר 23 - 22.2.2016

עקרונות בסיסיים בדו"ח תזרים מזומנים – המשך

עקרון 17 – אג"ח

1. תמורה מהנפקת אג"ח מוצגת בפעילות מימון.
 2. הוצאות מימון- התאמות לרווח.
 3. תשלום ריבית- לפי המדיניות של הישות, בפעילות שוטפת או בפעילות מימון. בכל מקרה, בשורה נפרדת.
 4. פירעון קרן- פעילות מימון.
- היכן בד"כ הטעויות? החלוקה של התשלום בין תשלום עבור ריבית ותשלום עבור קרן, ולכן: העיקרון המנחה הוא: התשלום הוא קודם כל ע"ח ריבית, ורק אם הוא מכסה את כל הריבית, רק אז החלק העודף הוא על הקרן.
- דוגמא מספר 1 – אג"ח בניכיון ונפרעת בתשלום אחד: ב-1/16 הנפיקה הישות 100,000 ע.ג אג"ח לשנתיים. האג"ח נושאות ריבית של 10% המשולמת בסוף כל שנה. האג"ח הונפקו לפי ריבית של 15%. הישות נוהגת להציג תשלומי ריבית בפעילות שוטפת.

נדרש:

1. תנועה באג"ח לשלם.
2. השפעה על דו"ח התזרים.

פתרון:

	<u>תנועה באג"ח לשלם</u>		
	1/16	(91,871)	PV(N:2, I:15%, PMT:10,000, FV:100,000) =
	הוצ' מימון	(13,781)	INT(1) =
	תשלום	<u>10,000</u>	
	12/16	(95,652)	BAL(1) =
	הוצ' מימון	(14,348)	INT(2) =
	תשלום	<u>110,000</u>	
	12/17	-	
	<u>2017</u>	<u>2016</u>	2.
		<u>פעילות שוטפת</u>	
	(14,348)	(13,781)	רווח לפי דו"ח
	<u>14,348</u>	<u>13,781</u>	התאמות
	-	-	
	3,781+14,348 =	(10,000)	<u>תשלומי ריבית</u>
	(18,129)		

	<u>2017</u>	<u>2016</u>	
			<u>פעילות מימון</u>
	-	91,871	הנפקת אג"ח
110,000-18,129 =	(91,871)	-	פירעון אג"ח

הערה: מה היה קורה אם ב-1/17 הישות הייתה פודה את האג"ח בפדיון מוקדם? ראשית, היה נוצר רווח/הפסד מפדיון מוקדם, שכמובן היה מוצג כהתאמות לרווח. הנקודה החשובה היא התשלום. נשים לב ש-3,781 זהו תשלום עבור ריבית, ולכן: זה היה מוצג בשורה נפרדת בפעילות שוטפת, ורק היתרה מהווה פדיון אג"ח, שיוצג בפעילות מימון.

דוגמא מספר 2 – הנפקת אג"ח בפרמיה, הפירעון בתשלום אחד: בנתוני הדוגמא הקודמת, הנח כי האג"ח הונפקו לפי ריבית של 6%.

נדרש:

1. תנועה באג"ח לשלם.
2. השפעה על דו"ח התזרים.

פתרון:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>	
			1. <u>תנועה באג"ח לשלם</u>
PV(N:2, I:6%, PMT:10,000, FV:100,000) =	(107,334)	1/16	
INT(1) =	(6,440)	מימון	
	<u>10,000</u>	תשלום	
BAL(1) =	(103,774)	12/16	
INT(2) =	(6,226)	מימון	
	<u>110,000</u>	תשלום	
	-	12/17	

	<u>2017</u>	<u>2016</u>	
			2. <u>פעילות שוטפת</u>
	(6,226)	(6,440)	רווח לפי דו"ח
	<u>6,226</u>	<u>6,440</u>	התאמות
	-	-	
	(6,226)	(6,440)	<u>תשלומי ריבית</u>
			<u>פעילות מימון</u>
	-	107,334	הנפקת אג"ח
(103,774)	10,000-6,440 =	(3,560)	פירעון אג"ח

הערה: מה היה קורה הפעם אם ב-1/17 האג"ח היו נפדות בפדיון מוקדם? הפעם כל התשלום היה מוצג כפדיון אג"ח בפעילות מימון. הסיבה לכך היא שנכון למועד הפדיון אין ריבית שטרם שולמה

דוגמא מספר 3 – אג"ח הנפרעת לשיעורין (קרן או שפיצר) בניכיון/פרמיה: בנתוני דוגמא מספר 1, הנח כי הערך הנקוב נפרע בחלקים שווים בסוף השנה הראשונה והשנייה.

נדרש:

1. תנועה באג"ח לשלם.
2. השפעה על דו"ח התזרים.

פתרון:

		<u>1. תנועה באג"ח לשלם</u>	
NPV(I:15%, CF1:0, CF2:60,000, CF3:55,000) =	(93,762)	1/16	
	93,762*15% =	(14,064)	הוצ' מימון
		<u>60,000</u>	תשלום
		(47,826)	12/16
	47,826*15% =	(7,174)	הוצ' מימון
		<u>55,000</u>	תשלום
		-	12/17
	<u>2017</u>	<u>2016</u>	<u>2. פעילות שוטפת</u>
	(7,174)	(14,064)	רווח לפי דו"ח
	<u>7,174</u>	<u>14,064</u>	התאמות
	-	-	
	(7,174)	(14,064)	<u>תשלומי ריבית</u>
			<u>מימון</u>
		93,762	הנפקת אג"ח
55,000-7,174 =	(47,826)	60,000-14,064 =	(45,936) פירעון אג"ח

מסקנה: רק באג"ח שהונפקו בניכיון ונפרעות בתשלום אחד התשלום מכסה רק חלק מהריבית. בכל שאר הסוגים התשלום מכסה את כל הריבית וחלק מהקרן.

בנייר עבודה לדו"ח תזרים מזומנים

<u>סעיף</u>	<u>י.פ.</u>	<u>פעילות</u>	<u>פעילות</u>	<u>פעילות</u>	<u>השפעת</u>	<u>טור עזר</u>	<u>י.ס.</u>
		<u>שוטפת</u>	<u>השקעה</u>	<u>מימון</u>	<u>תנודות</u>		

י.פ. וי.ס. נועדו להעתיקת הדו"ח על המצב הכספי לתחילת שנה ולסופה. פעילויות: שוטפת, השקעה, מימון והשפעת תנודות נועדו לסיווג הפעולות לפי הפעילויות המתאימה, עזר נועד לפעילויות השקעה ומימון שאין עמן זרימת מזומן ולפעילויות קישור כפי שנראה בהמשך.

הליך העבודה-

המטרה- להבין לגבי כל אחד ואחד מהסעיפים במאזן, למעט מזומן, כיצד השתנתה יתרת הפתיחה והגיעה ליתרת הסגירה. לשם כך, נשחזר את כל פעולות היומן אשר אירעו בשנה מסוימת, אבל בנייר העבודה נשקף פעולת יומן חד צידית, בלי המילה מזומן.

דוגמאות:

1. הישות רכשה מכונה תמורת 100 ₪, פקודת היומן:

ח' מכונה 100

ז' מזומן

בנייר העבודה נשקף רק את ה-ח' מכונה, מול סעיף מכונה ותחת פעילות השקעה.

2. הישות קיבלה הלוואה בסך 100 ₪, פקודת היומן:

ח' מזומן 100

ז' הלוואה

נרשום רק את ה-ז' הלוואה, מול סעיף הלוואות ותחת פעילות מימון.

מה קורה אם בפקודת היומן לא מופיעה המילה מזומן? ישנן 2 אפשרויות:

1. אחד מהסעיפים הוא תוצאתי- המשמעות היא שמדובר על הוצאה או הכנסה שאין עמה

זרימת מזומן, ועל-כן: התאמות לרווח, נציג בפעילות שוטפת.

דוגמאות:

א. הוצ' הפחת הסתכמו ב-40 ₪, פקודת היומן:

ח' הוצ' פחת 40

ז' רכוש קבוע

אין את המילה מזומן, אחד מהסעיפים תוצאתי, ולכן: נשקף את ה-ז' רכוש קבוע

בפעילות שוטפת.

ב. הגידול בלקוחות הינו 90 ש, פקודת היומן :

ח' לקוחות 90

ז' מכירות

אין את המילה מזומן, אחד מהסעיפים תוצאתי, ולכן: נשקף את ה-ח' לקוחות בפעילות שוטפת.

2. שני הסעיפים הם מאזניים- במקרה הזה נשקף את שניהם בטור עזר.

דוגמאות:

א. הישות רכשה רכוש קבוע באשראי, פקודת היומן :

ח' רכוש קבוע 100

ז' זכאים

אין את המילה מזומן, 2 הסעיפים הם מאזניים, נשקף גם את ח' רכוש קבוע וגם את ה-ז' זכאים בטור עזר.

ב. החברה רכשה רכוש קבוע באמצעות הנפקת מניות בסכום של 100 ש, פקודת היומן :

ח' רכוש קבוע 100

ז' הון מניות

אין את המילה מזומן, 2 הסעיפים מאזניים, נשקף את שניהם בטור עזר.

כך למעשה נשחזר את כל פעולות היומן, עד אשר לגבי כל אחד מהסעיפים, למעט מזומן, יתרת פתיחה +/- הפקודות שביצענו יתנו את יתרת הסגירה.

סיכום:

טור עזר יתאפס כי רשמנו בו פעילות כפולה.

שאר הטורים לא יתאפסו, אבל הסיכום שלהם בהכרח נותן את השינוי במזומן, כי כל פעולות היומן שרשמנו היו בלי המילה מזומן, אז פקודות היומן לא מאוזנות בדיוק בגובה השינוי במזומן.

בעיה בנייר העבודה- מטרת דו"ח תזרים מזומנים, היא לשקף יציאה וכניסה של מזומן,

לדוגמא : אם נרכש רכוש קבוע בתמורה ל-100 ש, פקודת היומן היא :

ח' מכונה 100

ז' מזומן

יצא מזומן, זה מה שצריך לשקף בתזרים, אבל בנייר העבודה משקפים ח' מכונה, בדיוק ההפך.

דוגמא נוספת : התקבלה הלוואה בסך 100 ש, פקודת היומן :

ח' מזומן 100

ז' הלוואה

מבחינת התזרים מעניין אותנו ח' מזומן, אבל בנייר העבודה משקפים ז' הלוואה, בדיוק ההפך. המסקנה היא שכל הסכומים המוצגים בנייר העבודה הם נכונים, אבל בכיוון ההפוך, ולכן: כאשר מציגים את הדו"ח עצמו חייבים להפוך את הכיוונים.

דוגמא מספר 4: להלן שני אירועים:

	<u>רכוש קבוע</u>	1.
	י.פ.	100,000
	רכישה	80,000 ← מזומן- 50,000, אשראי- 30,000
	גריעה	<u>(60,000)</u> ← תמורה- (70,000), רווח הון- 10,000.
	י.ס.	80,000
	<u>הלוואה לשלם</u>	2.
	י.פ.	(60,000)
	קבלה	(100,000)
	פירעון	30,000
	הפרשי הצמדה	<u>(10,000)</u>
	י.ס.	(140,000)

נדרש: הצג נייר עבודה.

פתרון:

	<u>רכוש קבוע</u>	1.
	<u>רכישה במזומן</u>	
	ח' ר"ק	50,000
	ז' מזומן	

נשקף רק את ה-ח' ר"ק" בפעילות השקעה.

	<u>רכישה באשראי</u>	
	ח' ר"ק	30,000
	ז' זכאים	

אין את המילה מזומן, שני הסעיפים הם מאזנניים, ולכן: נרשום את שניהם בטור עזר. נסמן זאת ב-*. הכוכבית מעידה על-כך שצריך לרשום את הפעולה הזאת בנספח פעילויות השקעה ומימון שאין עמן זרימת מזומן.

מכירת ר"ק

70,000	ח' מזומן
60,000	ז' ר"ק
10,000	ז' רווח הון

נייר העבודה לא יודע לקרוא פקודה כזו מורכבת. הוא יודע לקרוא פקודת יומן רק עם שני כרטיסי חשבון, ולכן : אנחנו מפצלים את הפקודה הזאת, ותמיד מתחילים במזומן :

70,000 ← השקעה	ח' מזומן
	ז' ר"ק

10,000 ← אין "מזומן", סעיף תוצאתי, ולכן : פעילות שוטפת.
ז' רווח הון

הוצאות פחת

40,000 ← אין "מזומן", סעיף תוצאתי, ולכן : פעילות שוטפת.
ח' הוצ' פחת
ז' ר"ק

2. הלוואה לשלםקבלת הלוואה

100,000	ח' מזומן
	ז' הלוואה

משקפים את ה-"ז' הלוואה" בפעילות מימון.

פירעון הלוואה

30,000	ח' הלוואה
	ז' מזומן

משקפים את ה-"ח' הלוואה" בפעילות מימון

הוצ' מימון

10,000	ח' הוצ' מימון
	ז' הלוואה

אין את המילה מזומן, אחד מהסעיפים הוא תוצאתי, ולכן : יירשם בפעילות שוטפת.

י.ס	טור עזר	השפעת תנודות	פעילות מימון	פעילות השקעה	פעילות שוטפת	י.פ	סעיף
80,000	*30,000			50,000 רכישה	10,000 רווח הון	100,000	ר"ק
				(70,000) מכירה	(40,000) פחת		
(30,000)	*(30,000)					-	זכאים
140,000)			(100,000) קבלה		(10,000) מימון	(60,000)	הלוואה
			30,000 פירעון				

דוגמא כוללת: שאלה 1 בחוברת תרגילים. בקובץ פתרונות.

שילוב בין תזרים מזומנים לבין תקנים אחרים

מלאי – IAS-2 מלאי קשור לפעילות השוטפת, ולכן: הדבר היחיד שמעניין הוא עלייה או ירידה במלאי בהתאמות לרווח.

חוזי הקמה – IAS-11 בגין חוזי הקמה נוצרים סעיפים מאזניים, כגון: מלאי עבודות בביצוע, לקוחות, זכאים.
כל הסעיפים הנ"ל קשורים לפעילות השוטפת, ולכן: מה שמעניין אותנו הוא עלייה או ירידה בהתאמות לרווח.

מיסים על ההכנסה – IAS-12

1. תשלום מס- נזכיר כי תשלום מס יש להציג בשורה נפרדת בפעילות שוטפת, ולכן: מבצעים 2 פקודות:
א. ח' הוצ' מס
ז' מיסים לשלם

מה שמעניין אותנו זה "ז' מיסים לשלם" בהתאמות לרווח.

ב. ח' מיסים לשלם

ז' מזומן

מה שמעניין אותנו זה "ח' מיסים לשלם" בפעילות שוטפת.

2. מיסים נדחים- אם המיסים הנדחים הם בגין סעיף הוני, הפקודה היא:

ח' קרן הון

ז' מס נדחה

בטור עזר בלי * , ואם המיסים הנדחים הם בגין סעיף תוצאתי, הפקודה היא :

ח' הוצ' מס נדחות

ז' מס נדחה

מעניין אותנו "ז' מס נדחה" בהתאמות לרווח.

רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים – IAS-16, 38-

1. התשלום עבור הרכישה והתקבול עבור המכירה יוצגו בפעילות השקעה.
2. הוצאות פחת ורווח הון ← בהתאמות לרווח.
3. רכישה או מכירה באשראי ← בטור עזר עם * .
4. תשלום אשראי בגין רכישת רכוש קבוע- אם התשלום הוא בסמוך ← בפעילות השקעה, אם התשלום לא בסמוך ← בפעילות מימון.
5. תקבול אשראי בגין מכירת רכוש קבוע- בכל מקרה מוצג בפעילות השקעה. אם הוא בסמוך יוצג כתמורה עבור מכירה, אם לא בסמוך כפירעון אשראי שניתן.
6. תזכורת: בהתאם ל- IAS-16/38, אם הנכס נרכש בתנאי אשראי רגילים (בדרי"כ כ-3 חודשים), אין צורך להפריד בין מרכיב הריבית לבין עלות הנכס, כל הסכום ששולם מוצג כעלות רכוש קבוע. המשמעות היא שבתזרים נציג את הסכום כמקשה אחת, בדרי"כ בפעילות השקעה כי זה בסמוך, אבל תיאורטית זה יכול להיות גם בפעילות מימון. לעומת זאת, אם הרכישה היא לא בתנאי אשראי רגילים, אזי מפרידים בין עלות הנכס לבין מרכיב הריבית. הנכס למעשה יירשם לפי אותו סכום אם התשלום היה במזומן, וההפרש מהווה ריבית. במקרה הזה גם בדו"ח התזרים אנו מבצעים פיצול- התשלום עבור הריבית יירשם או בפעילות שוטפת או בפעילות מימון, לפי המדיניות, והיתרה תירשם בדרי"כ בפעילות מימון כפירעון אשראי בגין רכישת רכוש קבוע.
7. החלפת נכסים- המזומן ששולם או שהתקבל יוצג בפעילות השקעה, רווח ההון בהתאמות לרווח.

8. מודל הערכה מחדש, פקודות היומן :

9. חברות ליסינג- נזכיר שאם הן רוכשות נכסים המיועדים להפקת דמי שכירות ואשר במהלך העסקים הרגיל הם נמכרים בתום תקופת השכירות, אזי הכול נרשם בפעילות שוטפת, גם התשלום בגין הנכס, גם דמי השכירות וגם התמורה מהמכירה.
10. תשלומים עבור עלויות מחקר- עלויות מחקר קשורות לפעילות השוטפת, ולכן : אם הן שולמו, אין מה לעשות כי הם כבר כלולים ברווח המצטבר. אם יש בגינם סעיף נלווה מאזני, כגון : הוצ' מראש או הוצ' לשלם, אז כל מה שמעניין אותנו זה עליה או ירידה. עלויות פיתוח בתנאים מסויימים מוכרות כנכס. אם התנאים אכן מתקיימים, אז תשלומים עבור עלויות פיתוח יוצגו בפעילות השקעה. אם הם טרם שולמו, בטור עזר עם *

ח' נכס בלתי מוחשי

ז' זכאים

חכירות – IAS-17

- **חכירה תפעולית** - קשורה לפעילות השוטפת, ולכן : מה שמעניין אותנו זה רק עלייה או ירידה בסעיף המאזני הנלווה (הוצ' מראש/הוצ' לשלם).

חכירה הונית

1. במועד החכירה, הפקודה :

ח' רכוש קבוע

ז' דמי חכירה לשלם

נרשום בטור עזר, לגבי * נדבר בהמשך.

2. הוצאות מימון בגין ההתחייבות, הפקודה :

ח' הוצאות מימון

ז' דמי חכירה לשלם

בהתאמות לרווח

3. תשלומים, הפקודה :

ח' דמי חכירה לשלם

ז' מזומן

צריך להבחין בין תשלום עבור ריבית לבין תשלום עבור קרן, כאשר קודם כל התשלום הוא עבור הריבית. את תשלום הריבית נציג בפעילות שוטפת או בפעילות מימון לפי המדיניות. את התשלום עבור הקרן, אם הוא בסמוך לעסקת החכירה, אז בפעילות השקעה רכישת רכוש קבוע. אם הוא לא בסמוך, אז בפעילות מימון פירעון אשראי.

הערה: נשים לב שבפקודה הראשונה רשמנו בטור עזר. לא מסמנים את כולה ב-*, אלא רק את אותו חלק שטרם נפרע עד לסוף השנה.

הכרה בהכנסה – IAS-18 הכנסות הקשורות לפעילות השוטפת, הן יכולות להיות מלוות בסעיפים מאזניים, כגון: לקוחות, הכנסות לקבל, הכנסות מראש. בכל מקרה מה שמעניין אותנו בסעיפים הנ"ל זה רק עליה או ירידה.

מענק השקעה – IAS-20 מענק השקעה שהתקבל, מוצג בשורה נפרדת בפעילות השקעה.

מענק השקעה שטרם התקבל, הפקודה היא:

ח' חייבים
ז' רכוש קבוע } בטור עזר עם *

היוון עלויות אשראי – IAS-23 עלויות אשראי שהווננו לרכוש קבוע, לנכסים בלתי

מוחשיים, לנדל"ן להשקעה ושולמו, יוצגו בפעילות השקעה:

ח' נכס

ז' מזומן

אם הם לא שולמו:

ח' רכוש קבוע
ז' הלוואה לשלם } בטור עזר עם *

מכשירים פיננסיים-הצגה – IAS-32

• **כתבי אופציות-**

1. במועד הנפקת האופציות, הפקודה:

ח' מזומן

ז' תקבולים

מה שמעניין אותנו זה "ז' תקבולים" בפעילות מימון.

2. פקיעת אופציות:

ח' תקבולים
ז' פרמיה } בטור עזר בלי *

3. פדיון מוקדם של אופציות, הפקודה:

ח' תקבולים

ח' פרמיה

ז' מזומן

נפצל לשניים :

ח' פרמיה

ז' מזומן

מעניין אותנו "ח' פרמיה" בפעילות מימון, ואז בטור עזר בלי * :

ח' תקבולים

ז' פרמיה

4. המרת אופציות :

ח' מזומן

ח' תקבולים

ז' הון מניות

ז' פרמיה

שוב נפצל :

ח' מזומן

ז' הון מניות

ז' פרמיה

← בפעילות מימון

בטור עזר בלי *

ח' תקבולים

ז' פרמיה

אג"ח להמרה-

1. מועד ההנפקה :

ח' מזומן

ז' אג"ח לשלם

מעניין אותנו "ז' אג"ח לשלם" בפעילות מימון.

ח' מזומן

ז' אג"ח הון

מעניין אותנו "ז' אג"ח הון" בפעילות מימון.

2. הוצאות מימון :

ח' הוצ' מימון

ז' אג"ח לשלם

מעניין אותנו "ז' אג"ח לשלם" בהתאמות לרווח.

3. תשלום:

ח' אג"ח לשלם

ז' מזומן

מעניין אותנו "ח' אג"ח לשלם", אבל החלק שהוא תשלום עבור ריבית יוצג בפעילות שוטפת או בפעילות מימון לפי המדיניות, והחלק עבור תשלום קרן בפעילות מימון.

4. פקיעת מרכיב הון:

ח' אג"ח הון
ז' פרמיה

טור עזר בלי *

5. המרה:

ח' אג"ח לשלם
ח' אג"ח הון
ז' הון
ז' פרמיה

טור עזר, כאשר ה-* היא ליד האג"ח לשלם, כי מה שצריך להציג בנספח הוא העברת התחייבות להון עצמי.

6. פדיון מוקדם של האג"ח להמרה- נפצל בין פדיון התחייבות לבין פדיון הון.

פדיון ההתחייבות:

ח' הפסד מפדיון מוקדם

ז' אג"ח לשלם

מה שמעניין אותנו זה "ז' אג"ח לשלם" בהתאמות לרווח.

ח' אג"ח לשלם

ז' מזומן

החלק ששולם עבור הריבית שנצברה בפעילות שוטפת או בפעילות מימון לפי המדיניות, היתרה בפעילות מימון.

פדיון ההון:

ח' פרמיה

ח' אג"ח הון

ז' מזומן

נפצל:

ח' פרמיה

ז' מזומן

מה שמעניין אותנו זה "ח' פרמיה" בפעילות מימון.

ח' אג"ח הון }
ז' פרמיה }
טור עזר בלי *

ירידת ערך נכסים – IAS-36 הפסד מירידת ערך מייצג הוצאה שאין עמה זרימת מזומן, ולכן : בהתאמות לרווח.

הפרשות – IAS-37 הפרשה קשורה לפעילות השוטפת, ולכן : כל מה שמעניין זוהי עליה או ירידה בהפרשה.

מכשירים פיננסיים-מדידה – IAS-39

• **השקעות בשווי הוגן דרך רווח והפסד-**

1. התשלום עבור עלות הרכישה והתקבול עבור המכירה ← בפעילות השקעה.
2. רווח/הפסד מעליית/ירידת ערך ← בהתאמות לרווח.
3. נזכיר שבחברות השקעה, השקעות המוחזקות למסחר (טרייד) מקבילות למלאי, ולכן : כל התשלומים והתקבולים בגינם יוצגו בפעילות שוטפת.

• **השקעות מוחזקות לפדיון/הלוואות וחיובים (שיטת העלות המופחתת)-**

1. התשלום עבור הרכישה יוצג בפעילות השקעה.
2. הכנסות ריבית לפי ריבית אפקטיבית, הפקודה :
ח' השקעה
ז' הכנסות מימון
מעניין אותנו "ח' השקעה" בהתאמות לרווח.
3. תקבול :
ח' מזומן
ז' השקעה
יש לפצל את התקבול בין תקבול ריבית לבין תקבול קרן.
לגבי תקבול הריבית ← בפעילות שוטפת או בפעילות השקעה, לפי המדיניות.
לגבי תקבול הקרן ← בכל מקרה פעילות השקעה.
4. מכירת ההשקעה- התמורה מהמכירה ← בפעילות השקעה, הרווח ← בהתאמות לרווח.
התמורה בפעילות השקעה- לגבי התמורה, אם לאותו יום יש ריבית שנצברה וטרם נתקבלה, אז החלק שמיוחס לריבית יוצג בפעילות השקעה או בפעילות שוטפת לפי המדיניות. כל השאר בפעילות השקעה (הפוך מאג"ח).

- השקעה במכשיר חוב זמין למכירה-** כיוון שבשלב הראשון אנו מנהלים את שיטת העלות המופחתת, אזי כל מה שדיברנו קודם לכן חל גם במקרה הזה, ובנוסף עלינו להתייחס גם לגורמים הבאים:

1. התאמה לשווי ההוגן:

2. בעת מכירת ההשקעה, עלינו לממש את קרן ההון:

ח' מס נדחה

ז' קרן הון

כדי להעביר אותה לסכום ברוטו \leftarrow טור עזר בלי *

ח' קרן הון

ז' רווח מני"ע

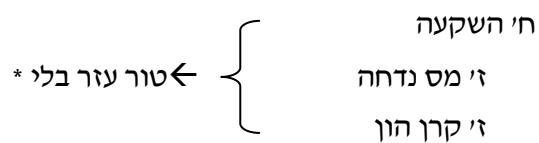
מעניין אותנו "ח' קרן הון" בהתאמות לרווח.

- השקעה במכשיר הוני זמין למכירה-**

1. התשלום עבור הרכישה \leftarrow בפעילות השקעה.

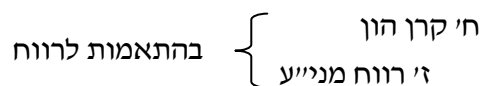
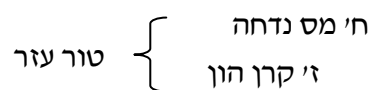
2. דיבידנד שהתקבל \leftarrow לפי הבחירה, פעילות שוטפת או השקעה.

3. התאמה לשווי ההוגן:

4. מכירה- התמורה מהמכירה היא כעקרון בפעילות השקעה. אם חלק ממנה זה עבור דיבידנד לקבל, אז החלק הזה יהיה בפעילות השקעה או שוטפת, לפי המדיניות. הרווח מני"ע \leftarrow בהתאמות לרווח.

לגבי מימוש קרן ההון:

נדל"ן להשקעה – IAS-40

1. התשלום עבור הרכישה והתקבול מהמכירה ← בפעילות השקעה. אם טרם שולם/התקבל ← בטור עזר עם * . אם האשראי שולם/התקבל זהה לרכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים.
2. הוצאות פחת לפי מודל העלות או רווח הון לפי מודל שווי הוגן ← בהתאמות לרווח.
3. כל המעברים מטופלים בטור עזר.

שילוב עם דיבידנד בעין (דיבידנד בנכסים) -

ח' עודפים/דיבידנד שהוכרז	← לפי השווי ההוגן של הנכסים שחולקו
ז' מזומן	← אם שילמנו גם מזומן
ז' רכוש קבוע	← לפי ערך פנקסני
ז' נדל"ן להשקעה	← לפי ערך פנקסני
ז' רווח הון	

לצורך נייר העבודה נפצל ל-3 פקודות :

1. ח' עודפים

ז' מזומן

מעניין אותנו "ח' עודפים" בפעילות שוטפת או מימון לפי המדיניות.

2. ח' עודפים

ז' רווח הון { התאמות לרווח

3. ח' עודפים

ז' רכוש קבוע
ז' נדל"ן להשקעה

← טור עזר עם * (כאילו מכרנו ולא קיבלנו כסף)

תשלום מבוסס מניות – IFRS-2**מענק הונני -**

ח' הוצאות שכ"ע

ז' קרן הון

מעניין אותנו "ז' קרן הון" בהתאמות לרווח.

מענק התחייבותי-

ח' הוצאות שכ"ע

ז' זכאים

מעניין אותנו "ז' זכאים" בהתאמות לרווח.

שיעור מספר 24 - 8.3.2016**שילוב בין תזרים מזומנים לבין תקנים אחרים – המשך-****נכסים לא שוטפים מוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו – IFRS-5-**

פעילות מופסקת - כאשר בשנה מסויימת מתקיימים התנאים להכרה בפעילות המופסקת, עד למכירה בפועל של הפעילות הישות מקבצת את כל הנכסים הקשורים לפעילות מופסקת למספר אחד המכונה "נכסים מוחזקים למכירה" והמספר הזה מוצג במסגרת הנכסים השוטפים. כל ההתחייבויות הקשורות לפעילות המופסקת, גם הן מקובצות למספר אחד המכונה "התחייבויות בגין נכסים מוחזקים למכירה" והוא מוצג במסגרת ההתחייבויות השוטפות.

למען הסר ספק, אנו לא מבצעים תיקון רטרואקטיבי בדו"ח על המצב הכספי בגין המספרים הנ"ל, דהיינו: במספרי ההשוואה הנכסים הקשורים לפעילות המופסקת מפוזרים בין כל הנכסים, וההתחייבויות הקשורות לפעילות המופסקת מפוזרות בין כל ההתחייבויות. לגבי הרווח מהפעילות המופסקת, גם הוא מוצג במספר אחד נטו ממס, ולגביו אנו כן מבצעים תיקון רטרואקטיבי: מנטרלים ממספרי ההשוואה את כל ההכנסות וההוצאות הקשורים לפעילות המופסקת ומציגים במספר אחד כרווח או הפסד מפעילות מופסקת נטו ממס.

הקשר לדו"ח תזרים מזומנים - התקן דורש לתת גילוי לתזרימי מזומנים מפעילות מופסקת. כיצד? ישנן 2 אפשרויות:

1. בדו"ח התזרים עצמו להפריד בין תזרימי מזומנים מפעילות נמשכת לבין תזרימי מזומנים מפעילות מופסקת, כאשר את הפעילות הנמשכת אנו מפרטים כרגיל, ואילו הפעילות המופסקת תוצג בכל פעילות כמקשה אחת. מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת מופסקת, השקעה מופסקת ומימון מופסקת. זוהי הצורה בה נעבוד אלא אם נידרש במפורש אחרת.
2. להציג דו"ח תזרים מזומנים רגיל ללא הפרדה בין הפעילות הנמשכת לבין הפעילות המופסקת, ואז בנספח לתת גילוי לגבי תזרימי המזומנים מהפעילות המופסקת לפי פעילויות.

דוגמא מספר 5: בשנת 2017 התקיימו התנאים להכרה בפעילות המזון כפעילות מופסקת. להלן נתונים לגבי הפעילות הנמשכת והמופסקת, ונייר העבודה לדו"ח תזרים מזומנים:

פעילות נמשכת

1. נרכש ר"ק תמורת 100,000 ₪, נמכר ר"ק שעלותו המופחתת 60,000 ₪ תמורת 90,000 ₪.
2. התקבלו הלוואות בסך 120,000 ₪ ונפרעו בסך 80,000 ₪.
3. רווח מפעילות נמשכת - 200,000 ₪.

פעילות מופסקת

1. נרכש ר"ק בסך 40,000 ₪, נמכר ר"ק שעלותו המופחתת 50,000 ₪ בתמורה ל-100,000 ₪.
2. התקבלו הלוואות בסך 30,000 ₪, נפרעו 50,000.
3. רווח מפעילות מופסקת- 50,000 ₪.

<u>12/17</u>	<u>מימון מופסקת</u>	<u>השקעה מופסקת</u>	<u>שוטפת מופסקת</u>	<u>מימון</u>	<u>השקעה</u>	<u>שוטפת</u>	<u>12/16</u>	
440,000							200,000	מזומן
330,000						עלייה 280,000	50,000	לקוחות
60,000					רכישה 100,000 מכירה (90,000)	רווח הון 30,000 פחת (230,000)	250,000	ר"ק
160,000		רכישה 40,000 מכירה (100,000)	רווח הון 50,000 עלייה 30,000				140,000	נמ"ל
(150,000)	קבלה (30,000) פירעון 50,000		עלייה (80,000)				(90,000)	התח"י- נמ"ל
(240,000)				קבלה (120,000) פירעון 80,000			(200,000)	הלוואה
(600,000)			רווח (50,000)			רווח (200,000)	(350,000)	הון עצמי
	20,000	(60,000)	(50,000)					

נדרש : הצג דו"ח תזמ"ז תחת שתי החלופות האפשריות.

פתרון : מספר דגשים לגבי נייר העבודה :

1. נשים לב שהתנאים להכרה בפעילות המופסקת התקיימו בשנת 2017, כלומר : סביר להניח שבדו"ח ל-12/17 אכן נקבל את ההפרדה לנמ"ל ולהתחייבויות בגין נמ"ל, אבל נזכיר שלא מתקנים רטרואקטיבית את מספרי ההשוואה בגין הנכסים הנ"ל, כך שסביר להניח שב-12/16 לא נראה את ההפרדה הזאת. חשוב מאוד לפני שמציירים נייר עבודה לנטרל מ-12/16 את כל מה שקשור לפעילות המופסקת ולהציג בשני הסעיפים הנ"ל.
2. המזומן הוא בגין שתי הפעילויות, כך שאם נקבל כנתון בתוך הנמ"ל גם את המזומן, נצטרך למיין לסעיף מזומן, כי המטרה של דו"ח התזרים היא להסביר את השינוי במזומן, גם של הפעילות הנמשכת וגם של הפעילות המופסקת.
3. נשים לב שנייר העבודה מורכב למעשה מ-2 חלקים :
 - א. עבור הפעילות הנמשכת.

ב. עבור הפעילות המופסקת.

נמלא את נייר העבודה :

פעילות נמשכת

רכישת ר"ק- בפעילות השקעה, מכירת ר"ק- כנ"ל ורווח ההון בהתאמות לרווח.
קבלת הלוואות ופירעון- בפעילות מימון.
רווח- בפעילות שוטפת.

פעילות מופסקת

רכישת ר"ק- בפעילות השקעה מופסקת, כנ"ל המכירה, ורווח ההון בפעילות שוטפת מופסקת.
קבלת הלוואות ופירעון- פעילות מימון מופסקת.
רווח מפעילות מופסקת- בפעילות שוטפת מופסקת.

דגש: נייר העבודה הוא בכל מקרה אותו נייר עבודה לשתי צורות ההצגה.

נעבור להצגה :

שיטה 1פעילות שוטפת

200,000	רווח מפעילות נמשכת
$280,000 + 30,000 - 230,000 = \underline{(80,000)}$	התאמות לרווח
120,000	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת נמשכת
<u>50,000</u>	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת מופסקת
170,000	

פעילות השקעה

(100,000)	רכישת ר"ק
<u>90,000</u>	מכירת ר"ק
(10,000)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה נמשכת
<u>60,000</u>	מזומנים נטו שנבעו מפעילות השקעה מופסקת
50,000	

פעילות מימון

120,000	קבלת הלוואות
<u>(80,000)</u>	פירעון הלוואות
40,000	מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון נמשכת
<u>(20,000)</u>	מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון נמשכת
20,000	
240,000	עלייה במזומן
<u>200,000</u>	מזומן-י.פ.
440,000	מזומן-י.ס.

דגש: נשים לב שבמקרה הזה, אין משמעות לפירוט שרשמנו בנייר העבודה (עלייה, רכישה, מכירה וכו').

שיטה 2

פעילות שוטפת

250,000	רווח לפי דו"ח
$-280,000-30,000+230,000-50,000-30,000+80,000 = \underline{(80,000)}$	התאמות לרווח (א)
170,000	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת

פעילות השקעה

$100,000+40,000 =$	(140,000)	רכישת ר"ק
$100,000+90,000 =$	<u>190,000</u>	מכירת ר"ק
50,000		מזומנים נטו שנבעו מפעילות השקעה

פעילות מימון

$120,000+30,000 =$	150,000	קבלת הלוואות
$80,000+50,000 =$	<u>(130,000)</u>	פירעון הלוואות
20,000		מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון
240,000		עלייה במזומן
<u>200,000</u>		מזומן-י.פ.
440,000		מזומן-י.ס.

נספח לגבי פעילות מופסקת

50,000	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת מופסקת
60,000	מזומנים נטו שנבעו מפעילות השקעה מופסקת
<u>(20,000)</u>	מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון מופסקת
90,000	

השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות – IAS-28

1. רכישת השקעה-

ח' השקעה ← בפעילות השקעה
ז' מזומן

2. רווחי אקוויטי לרבות כל המרכיבים-

ח' השקעה ← בהתאמות לרווח
ז' רווחי אקוויטי

3. קרנות הון-
 ח' השקעה
 ז' קרן הון זמין למכירה
 ז' קרן שערוד
 ← בטור עזר בלי *
4. דיבידנד-
 ח' מזומן
 ז' השקעה
 ← בפעילות שוטפת או בפעילות השקעה, לפי המדיניות.
5. מכירת השקעה-
 ח' מזומן
 ז' השקעה
 ← בפעילות השקעה
 ח' השקעה
 ז' רווח הון
 ← בהתאמות לרווח
 ח' קרן שערוד
 ז' עודפים
 ← טור עזר בלי *
- ח' קרן הון זמין למכירה
 ז' רווחי אקוויטי
 ← בהתאמות לרווח
6. מעבר מ-IAS-39 ל-IAS-28- עלינו ליישם את גישת המעברים, כלומר : ראשית לשערך את ההשקעה לפי IAS-39 לשווי הוגן :
 ח' השקעה IAS-39
 ז' רווח מניי"ע
 ← בהתאמות לרווח
 ח' מס נדחה
 ז' קרן הון
 ← כדי לסגור את המס הנדחה, טור עזר
 ח' קרן הון
 ז' רווח מניי"ע
 ← בהתאמות לרווח
- אם ההשקעות לפי IAS-39 רשומות בנפרד מההשקעות לפי IAS-28, אז בטור עזר יש לבצע פקודת יומן :

IAS-28 לפי ח' השקעה

IAS-39 לפי ז' השקעה

כמובן שהפעולה הזו היא לפי שווי הוגן.

7. מעבר מ-IAS-28 ל-IAS-39 לפי גישת המעברים, כאילו מימשנו את כל ההשקעה :

ח' מזומן } בפעילות השקעה כמו כל מכירה
ז' השקעה } IAS-28

IAS-28 ח' השקעה

ז' רווח הון ← בהתאמות לרווח, רווח ההון מחושב כאילו כל ההשקעה נמכרה.

ח' קרן שערוד } טור עזר
ז' עודפים }

ח' קרן הון זמין למכירה

ז' אקוויטי ← בהתאמות לרווח

אם יש הפרדה בין ההשקעות של IAS-39 לבין ההשקעות של IAS-28, אז כפקודת מיון בטור עזר לפי שווי הוגן :

IAS-39 ח' השקעה

IAS-28 ז' השקעה

דו"ח תזרים מזומנים מאוחד

המטרה של דו"ח תזרים מזומנים מאוחד היא להעריך את יכולתה של הקבוצה כיחידה כלכלית אחת להפיק, לייצר ולהשתמש במזומנים. בדו"ח תזרים מזומנים מאוחד נציג רק זרימת מזומנים כלפי חיצוניים, העברות כספים בין האם לבת כלל לא רלוונטיות. למעשה, התפיסה בדו"ח תזרים מאוחד זהה לשאר הדו"חות המאוחדים. בדו"ח על המצב הכספי המאוחד אנו מציגים רק נכסים והתחייבויות כלפי חיצוניים. בדו"ח על הרווח הכולל המאוחד אנו מציגים הכנסות הוצאות ורווח כולל אחר כלפי חיצוניים. בדו"ח תזרים מזומנים זרימת מזומנים כלפי חיצוניים - אותו רעיון. בכל זאת יש הבדל מהותי בין התזרים לבין שאר הדו"חות והוא חלוקות. בדו"ח על המצב הכספי המאוחד, במסגרת ההון העצמי אנו מציגים חלוקות בין הבעלים לבין הזשמי"ש. בסוף הדו"ח על הרווח הכולל אנו גם מציגים חלוקות. בדו"ח תזרים אין צורך לבצע חלוקות. המשמעות המיידית היא שכלל לא חשוב האם חברת האם ביצעה את פעולת התזרים או חברת הבת, העיקר שהפעולה היא כלפי חיצוניים. אם כך, למעשה אפשר לחשוב על האם ועל הבת כמעין חברה אחת, כך שתפיסתית תזרים מזומנים מאוחד זהה לתזרים מזומנים של חברה בודדת.

עקרונות-

- **עקרון 1 – נייר העבודה-** יתרת הפתיחה ויתרת הסגירה בנייר העבודה היא הדו"ח המאוחד לתחילת שנה ולסופה. בנייר העבודה עלינו להסביר כיצד השתנתה יתרת הפתיחה והגיעה ליתרת הסגירה, ממש כאילו מנוהלים ספרים בדו"ח מאוחד. יש לשים לב שהחשיבה בנייר העבודה שונה לחלוטין ממה שהתרגלנו לחשוב בדו"חות מאוחדים, כיוון שעד היום במאוחדים המטרה הייתה ליצור את הדו"ח המאוחד מתוך הדו"חות של האם והבת, ואילו כעת בנייר העבודה הדו"חות המאוחדים כבר נתונים, ועלינו להסביר מה קרה בתוכם.

ההבדל בין 2 התפיסות:

1. במהלך השנה חברת האם רכשה רכוש קבוע- עד היום פעולה שכזו כלל לא עניינה אותנו, כי כאשר יצרנו את הדו"ח המאוחד הסתמכנו על הדו"חות הנפרדים של חברת האם, בהם הרכוש הקבוע הזה כבר מופיע. לעומת זאת, בנייר העבודה לדו"ח התזרים הפעולה הזו כן מעניינת אותנו, כי הדו"ח המאוחד לתחילת השנה לא כולל את הרכוש הקבוע, הדו"ח המאוחד לסוף השנה כן כולל את הרכוש הקבוע, ולכן: צריך לשקף בנייר העבודה את רכישת הרכוש.

2. חברת האם מכרה לחברת הבת מלאי שטרם מומש- עד היום הפעולה הזו עניינה אותנו, כי הדו"חות הנפרדים של האם כוללים רווח שלא קיים מבחינת הקבוצה, הדו"חות העצמאיים של הבת כוללים נכס מנופת, ועל-כן: היינו צריכים לבצע תיקונים. לעומת זאת, בנייר העבודה לדו"ח התזרים הפעולה הזו לא מעניינת אותנו, כי מבחינת הקבוצה לא קרה כלום. המזומן לא השתנה, הנכסים וההתחייבויות לא השתנו, ואין מה לחשוב על תיקונים כי נתונים לנו דו"חות מאוחדים.

הערה: בדו"חות על המצב הכספי המאוחד קיימת הפרדה בין הבעלים לזש"מ"ש. אמרנו שאין משמעות להפרדה הזו בתזרים, ולכן: לכאורה בנייר העבודה אפשר היה לאחד לדו"ח אחד, אך בדרי"כ בשאלות של תזרים מאוחד בוחנים אותנו גם על דו"חות מאוחדים, ולא רק על תזרים, ולכן: אם בנתוני השאלה זה מופיע בנפרד כך נציג בנייר העבודה.

- **עקרון 2 – עודף עלות-** אין מה להתייחס באופן מיוחד לנושא של עודף עלות, כיוון שבדו"ח המאוחד לתחילת השנה כבר מופיע עודף העלות לתחילת השנה, בדו"ח המאוחד לסוף השנה כבר מופיע עודף העלות לסוף השנה, ועל-כן: כאשר נבצע ניתוח – לדוגמא: של רכוש קבוע – הפחת שנקבל יכלול כבר את הפחתת עודף העלות.

- **עקרון 3 – דיבידנד-** אם חברת האם חילקה דיבידנד, כל הכסף זרם לחיצוניים, פקודת היומן:

ח' עודפים ← בשוטפת או מימון, לפי המדיניות.

ז' מזומן

אם חברת הבת חילקה דיבידנד, חלק מהכסף זרם לחברת האם – וזה כמובן לא רלוונטי – וחלק מהכסף זרם לזשמ"ש, הפקודה :
 ח' זשמ"ש ← בשוטפת או מימון, לפי המדיניות
 ז' מזומן

● **עקרון 4 – עסקאות פנימיות** – כעקרון עסקאות פנימיות לא מעניינות אותנו, כי אין זרימת מזומנים והנכסים וההתחייבויות של הקבוצה לא משתנים. כמובן שאין מה לחשוב על תיקונים, כי כבר נתונים לנו הדו"חות המאוחדים. עם זאת, ישנם 2 סוגים של עסקאות שכן מעניינות אותנו :

1. שינוי יעוד- לדוגמא : בתחילת השנה לחברת האם מלאי בסך 100 ₪, היא מכרה אותו במהלך השנה לבת תמורת 130 ₪ וחברת הבת משתמשת במלאי כקרקע.
 הדו"חות המאוחדים :

	י.פ.	י.ס.
מלאי	100	-
קרקע	-	100

מבחינת הקבוצה, יש מיון ממלאי לקרקע, הפקודה :

ח' קרקע }
 ז' מלאי } בטור עזר (אפשר עם *)

2. עסקת אג"ח- בניגוד לשאר העסקאות, בעסקת אג"ח יש זרימה של מזומנים עבור פדיון האג"ח. נזכיר שאת התשלום עבור הפדיון יש לפצל לתשלום ריבית בגובה הריבית שנצברה, והוא יוצג לפי המדיניות בשוטפת או מימון, ותשלום עבור הפדיון אשר יוצג בפעילות מימון.

דוגמא מספר 6 : ב-1/16 הנפיקה חברת האם 100,000 ע.ג אג"ח נושאות ריבית של 10% המשולמת בסוף כל שנה. האג"ח הונפקו ל-5 שנים. ריבית השוק במועד ההנפקה- 12%. ב-1/17 פדתה חברת הבת את האג"ח לפי 9%, וב-1/18 היא מכרה לפי 7%. תשלומי ריבית מוצגים בפעילות שוטפת.
נדרש : השפעה על נייר העבודה.

פתרון :

12/18	מימון	שוטפת	12/17	מימון	שוטפת	12/16	מימון	שוטפת	12/15	
(105,424)	הנפקה	הוצ' מימון	-	פדיון	הפסד מפדיון	(93,925)	הנפקה	הוצ' מימון	-	אג"ח
	(107,873)	(7,551)		102,105	(9,315)		(92,790)	(11,135)		
	קרן	תשלום			תשלום			תשלום		
	2,449	7,551			1,135			10,000		

$PV(N:5, I:12\%, PMT:10,000, FV:100,000) =$	(92,790)	הנפקה
\leftarrow בהתאמות לרווח $INT(1) =$	(11,135)	הוצ' מימון
הכול ריבית, נדגיש שסכום של 1,135 עדיין לא שולם	<u>10,000</u>	תשלום
$BAL(1) =$	(93,925)	12/16

נעסוק כעת בפדיון :

$PV(N:4, I:9\%, PMT:10,000, FV:100,000) =$	103,240	תמורה
	<u>(93,925)</u>	ערך פנקסני
	9,315	הפסד

\leftarrow בהתאמות לרווח ח' הפסד מפדיון 9,315
ז' אג"ח לשלם

לגבי התמורה, נפצל אותה בין :

	1,135	ריבית
PN	102,105	פדיון
		ב-1/18 יש הנפקה מחדש :

$PV(N:3, I:7\%, PMT:10,000, FV:100,000) =$	(107,873)	1/18
\leftarrow בהתאמות לרווח $INT(1) =$	(7,551)	הוצ' מימון
PN \leftarrow ע"ח ריבית-7,551, ע"ח קרן-2,449	<u>10,000</u>	תשלום
$BAL(1) =$	(105,424)	יתרה

● עקרון 5 – שינויים בשיעורי ההחזקה - נחלק את השינויים ל-2 קבוצות :

1. שינויים בשיעורי ההחזקה ללא איבוד שליטה.
2. כניסה ויציאה מדו"ח מאוחד.

❖ שינויים בשיעורי ההחזקה ללא איבוד שליטה -

עקרון מנחה - כאשר חברת האם רוכשת מניות בשוק, מבחינת הקבוצה יוצא כסף. שאר הנכסים וההתחייבויות לא משתנים, רק החלוקות משתנות כך שההון העצמי של הקבוצה קטן. כשחברת האם מוכרת מניות בשוק או כשחברת הבת מנפיקה מניות לחיצוניים, מבחינת הקבוצה נכנס כסף, שום נכס או התחייבות לא משתנים, כך שההון העצמי גדל.

אם כך, התפיסה היא שבעת כניסה של כסף, כאילו הקבוצה גייסה הון, ובעת יציאה של כסף, כאילו הקבוצה פדתה הון.

המשמעות היא שתזרימי המזומנים בשני המקרים יוצגו בפעילות מימון.

נתמקד אם כך בנייר העבודה, נבחין בין המקרים הבאים :

1. עלייה בשיעור ההחזקה כתוצאה מרכישה בשוק-

ז' מזומן
 ח' זשמ"ש
 ז' קרן שערוד
 ז' קרן הון זמין למכירה
 ז' קרן הון-זשמ"ש

את הפקודה הזו נפצל :

ח' זשמ"ש ← בפעילות מימון
 ז' מזומן

בטור עזר { ז' קרן הון זמין למכירה
 ז' קרן שערוד
 ז' קרן הון-זשמ"ש
 ח' זשמ"ש

2. עליה בשיעור ההחזקה כתוצאה מרכישה בהנפקה של הבת- הפעם מה שחברת האם שילמה לא משחק תפקיד, כי הוא עבר לבת שהיא מאוחדת, ולכן : הפעם נכנס כסף לקבוצה - התמורה מההנפקה לחיצוניים.

מבחינת פקודת היומן היא זהה, למעט העובדה שלא יהיה "ז' מזומן", אלא "ח' מזומן".

דוגמא מספר 7 : חברה א' מחזיקה 80% מ-ב'. נכון ל-12/16 תרומת ההון של חברה ב' - 400,000 וקרן השערוד המיוחסת לתרומת ב' - 10,000. ב-1/17 רכשה חברה א' 10% מחברה ב' תמורת 60,000 ₪.

נדרש :

א. הצג נייר עבודה לדו"ח תזרים.

ב. כיצד תשתנה תשובתך אם חברה ב' הנפיקה מניות תמורת 600,000 ₪, א' רכשה 95% וכתוצאה מכך שיעור ההחזקה עלה ל-90%.

פתרון :

<u>נדרש ב'</u>		<u>נדרש א'</u>		<u>12/16</u>	
<u>עזר</u>	<u>מימון</u>	<u>עזר</u>	<u>מימון</u>		<u>בעלים</u>
(1,000)	-	(1,000)	-	(8,000)	קרן שערוד
(9,000)	-	21,000	-	-	קרן-זשמ"ש
10,000	הנפקה לזשמ"ש (30,000)	(20,000)	רכישת מניות 60,000	(80,000)	<u>זשמ"ש</u>

נדרש א' :

	60,000	ז' מזומן
$400,000 * 10\% =$	40,000	ח' זשמ"ש
$10,000 * 10\% =$	1,000	ז' קרן שערוד
PN	21,000	ח' קרן-זשמ"ש

נפצל :

← מעניין אותנו בפעילות מימון	60,000	ח' זשמ"ש
		ז' מזומן

← טור עזר	{	21,000	ח' קרן-זשמ"ש
		1,000	ז' קרן שערוד
		20,000	ז' זשמ"ש

נדרש ב' :

$600,000 * 5\% =$	30,000	ח' מזומן
	20,000	ז' זשמ"ש (א)
	1,000	ז' קרן שערוד
PN	9,000	ז' קרן-זשמ"ש

שוב, נפצל :

← פעילות מימון	30,000	ח' מזומן
		ז' זשמ"ש

← טור עזר	{	1,000	ז' קרן שערוד
		9,000	ז' קרן-זשמ"ש
		10,000	ח' זשמ"ש

	80,000	(א) דקה לפני
$10\% * (400,000 + 600,000) =$	<u>100,000</u>	דקה אחרי
	20,000	

3. מכירת מניות בשוק-

ח' מזומן

ז' זשמ"ש

ח' קרן שערוד

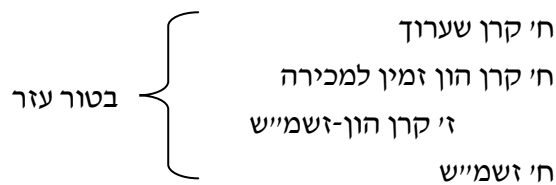
ח' קרן הון זמין למכירה

ז' קרן הון עסקאות עם הזשמ"ש

נפצל:

ח' מזומן

ז' זשמ"ש ← בפעילות מימון

במכירת מניות יש אלמנט נוסף, והוא מס. כעקרון פקודת המס היא:

ח' קרן הון-זשמ"ש

ח' הוצ' מס שוטפות

ז' מיסים לשלם

לגבי הוצאות מס שוטפות, בהתאמות לרווח, אבל לא מעניין אותנו התאמות לרווח בגין עסקה ספציפית. נבצע התאמות לרווח לסך הוצאות המס השוטפות, הכוללות גם את הוצ' המס מהעסקה הזו, ולכן: הפקודה שכן נרשום בטור עזר היא:

ח' קרן הון-זשמ"ש

ז' מיסים לשלם

4. ירידה כתוצאה מהנפקה של חברת הבת כמו מכירת מניות, אך ללא השפעת המס.

דוגמא מספר 8: חברה א' מחזיקה 80% מחברה ב'. נכון ל-12/16 תרומת ההון של

חברה ב' - 400,000, קרן שערוד המיוחסת לתרומת ב' - 10,000. ב-1/17 מכרה

חברה א' 10% מ-ב' תמורת 60,000. שיעור המס - 25%.

נדרש: הצג נייר עבודה לדו"ח תזרים.

פתרון :

<u>עזר</u>	<u>מימון</u>	<u>12/16</u>	<u>בעלים</u>
1,000	-	(8,000)	קרן שערוד
(15,750)	-	-	קרן הון-זשמי"ש -
20,000	(60,000)	(80,000)	<u>זשמי"ש</u>
(5,250)	-	-	<u>מס לשלם</u>

פקודת יומן למכירה :

	60,000	ח' מזומן
400,000*10% =	40,000	ז' זשמי"ש
	1,000	ח' קרן שערוד
PN	21,000	ז' קרן-זשמי"ש

פקודת המס (רק עבור החלק שכנגד קרן-זשמי"ש) :

21,000*25% =	5,250	ח' קרן-זשמי"ש
		ז' מס לשלם

נפצל :

← בפעילות מימון	60,000	ח' מזומן
		ז' זשמי"ש

טור עזר {	20,000	ח' זשמי"ש
	1,000	ח' קרן שערוד
	15,750 (בנטו)	ז' קרן-זשמי"ש
	5,250	ז' מס לשלם

❖ כניסה ויציאה מדו"ח מאוחד -

עקרון מנחה- התפיסה החשבונאית ברכישת חברת בת היא תפיסת רכישה, חברת

האם רכשה נכסים והתחייבויות. בעת מכירת חברת בת - מכירה, חברת האם מכרה

נכסים והתחייבויות, ולכן : את זרימת המזומנים נציג בפעילות השקעה.

כדי להבין מה קרה למזומנים של הקבוצה, צריך לחשוב גם על המזומנים של האם

וגם על המזומנים של הבת. למעשה ייתכנו 4 מצבים עקרוניים :

1. רכישת חברת בת בשוק- מצד אחד יצא כסף שזה המזומן ששילמה חברת האם,

מצד שני התקבל כסף - 100% מהמזומן של הבת, אותו אנו כעת מאחדים.

כאמור, הסכום נטו בפעילות השקעה.

2. רכישת חברת בת מהנפקה של הבת- במקרה הזה אפשר לחשוב בשתי דרכים :
- א. מה שחברת האם שילמה לא משחק תפקיד, כי היא שילמה לחברת הבת ואנחנו מאחדים אותה, אז בעצם הקבוצה רק קיבלה כסף, המזומן שהיה לחברת הבת לפני ההנפקה + התמורה מההנפקה לחיצוניים.
- ב. יצא מה שחברת האם שילמה - טעות, התקבל המזומן של הבת לאחר ההנפקה - טעות שניה (מפצה על הטעות הראשונה), הסכום נטו נכון.
3. מכירת חברת בת בשוק- מצד אחד התקבל כסף שזה התמורה מהמכירה, מצד שני יצא כסף שזה 100% מהמזומן של הבת, הסכום נטו בפעילות השקעה.
4. הנפקה של חברת הבת ואיבוד שליטה- במקרה הזה רק יוצא כסף, המזומן של הבת לפני ההנפקה + המזומן ששילמה חברת האם בהנפקה, אם היא השתתפה.

נתמקד בנייר העבודה- כאן נעסוק ב-5 מקרים :

1. מעבר מאפס לשליטה-

ח' מזומן של הבת

ח' רכוש קבוע של הבת

ח' עודף עלות

ז' התחייבויות של הבת

ז' זשמי"ש

ז' מזומן ששילמה האם

את הפקודה הזו בלי המילה מזומן נעביר בטור חדש אותו נפתח, אשר מכונה "כניסה למאוחד", כך שהטור הזה לא יהיה מאוזן בדיוק בגובה המזומן אותו עלינו להציג בפעילות השקעה.

נסכם, מה מציגים בטור?

א. צירוף 100% מנכסי והתחייבויות הבת למעט מזומן.

ב. צירוף עודף עלות.

ג. צירוף זשמי"ש.

דוגמא מספר 9 : הדו"ח על המצב הכספי של חברה א' ל-12/16 מורכב מ :

מזומן	340,000
הון עצמי	(340,000)

ב-1/17 רכשה חברה א' 8,000 מתוך 10,000 מניות של חברה ב' תמורת 340,000

ש. להלן הדו"ח על המצב הכספי של חברה ב' לאותו יום :

מזומן	200,000
נכסים	250,000
התחייבויות	(150,000)
הון עצמי	(300,000)

מחיר מניה של חברה ב' לאותו יום- 40 ₪, זשמ"ש מחושב לפי שווי הוגן. למעט פעולה זו שתי החברות לא היו פעילות כלל בשנת 2017.
נדרש: ערוך נייר עבודה לדו"ח תזמ"ז והצג דו"ח תזרים.

פתרון:

<u>12/17</u>	<u>כניסה למאוחד</u>	<u>12/16</u>	
200,000		340,000	מזומן
250,000	250,000	-	נכסים
120,000	120,000	-	מוניטין
(150,000)	(150,000)	-	התחייבויות
(340,000)	-	(340,000)	הון בעלים
(80,000)	<u>(80,000)</u>	-	זשמ"ש
	140,000		

אנו מזהים שנרכשה חברת בת אשר אוחדה לראשונה. נפתח טור אשר התוצאה הסופית שלו $140,000 = 340,000 - 200,000$ (מזומן ששולם-מזומן של חברה ב').

שלב 1: צירוף 100% מהנכסים וההתחייבויות של הבת, למעט מזומן-

250,000	נכסים
(150,000)	התחייבויות

שלב 2: צירוף עודף עלות- נחשב:

$340,000 + 2,000 * 40 =$	420,000	תמורה
	<u>(300,000)</u>	הון עצמי
	120,000	← הכול מוניטין
$340,000 - 8,000 * 40 =$	<u>(20,000)</u>	פ. שליטה
	100,000	מוניטין

שלב 3: צירוף זשמ"ש- $2,000 * 40 = 80,000$

	נציג דו"ח תזרים :
-	<u>פעילות שוטפת</u>
	<u>פעילות השקעה</u>
(140,000)	רכישת בת שאוחדה לראשונה
-	<u>פעילות מימון</u>
(140,000)	
	<u>נספח – רכישת בת שאוחדה לראשונה</u>
(200,000)	מזומן שנרכש
(250,000)	נכסים
(120,000)	מוניטין
150,000	התחייבויות
<u>80,000</u>	זשמי"ש
(340,000)	מזומנים ששולמו
<u>200,000</u>	בניכוי מזומנים שנרכשו
(140,000)	

2. מעבר מ-IAS-39 לשליטה- במקרה הזה נחשוב בשני שלבים :
 א. נפעיל את גישת המעברים על IAS-39, דהיינו : נשערך את ההשקעה לשווי הוגן :

ח' השקעה IAS-39
 ז' רווח מני"ע ← התאמות לרווח

נסגור את המס הנדחה :
 ח' מס נדחה }
 ז' קרן הון } טור עזר

נממש את קרן ההון :
 ח' קרן הון זמין למכירה
 ז' רווח מני"ע ← התאמות לרווח

ב. נטפל בכניסה למאוחד, והשינוי היחיד לעומת המצב הראשון הוא שבטור של רכישת הבת נגרע השקעה לפי IAS-39 המופיעה לפי שווי הוגן.
 3. מעבר מ-IAS-28 לשליטה- אותו הרעיון בדיוק, נעבוד בשני שלבים :

א. נפעיל על IAS-28 את גישת המעברים, דהיינו: נשערך את ההשקעה לשווי

הוגן:

ח' השקעה

ז' רווח הון ← התאמות לרווח

נממש קרנות הון:

ח' קרן שערוד
ז' עודפים

טור עזר

ח' קרן הון זמין למכירה

ז' רווחי אקוויטי ← התאמות לרווח

ב. נטפל בכניסה למאוחד בדיוק כמו המצב הראשון, אבל שוב בטור של רכישת חברת הבת עלינו לגרוע את ההשקעה המופיעה לפי שווי הוגן.

4. מעבר משליטה לאפס- פקודת יומן:

ח' מזומן שקיבלה האם

ז' מזומן של הבת

ז' נכסים של הבת

ז' עודף עלות

ח' התחייבויות של הבת

ח' זשמ"ש

ז' רווח הון

את הפקודה הזו בלי המילה מזומן, נעביר בטור חדש אותו נפתח המכונה "יציאה מהמאוחד", כך שהטור הזה לא יתאזן בדיוק בגובה המזומן אותו צריך להציג בפעילות השקעה.

דגשים:

א. רווח הון- חייבים לרשום את רווח ההון בטור, כי אחרת הפקודה לא תהיה מאוזנת, אך חייבים לרשום אותו גם בהתאמות לרווח כמו כל רווח הון. פותחים בנייר עבודה שורה המכונה "רווח הון", ואז רושמים את הרווח בטור בזכות (בכיוון שלו) ובכיוון ההפוך בפעילות שוטפת כך שהתוצאה הסופית של שורה זו תהיה תמיד אפס.

ב. באיבוד שליטה יש גם לממש קרנות הון שהיו ע"ח הבעלים. הפקודות:

ח' קרן שערוד
ז' עודפים

טור עזר

ח' קרן הון זמין למכירה
ז' רווח מנייע ← התאמות לרווח

דוגמא מספר 10 : בהמשך לדוגמא הקודמת, הנח כי ב-1/18 מכרה חברה א' את מלוא ההשקעה בחברה ב' תמורת 500,000 ₪, ומעבר לכך לא הייתה פעילה. נדרש : ערוך נייר עבודה לדו"ח תזמ"ז והצג דו"ח תזרים.

פתרון :

<u>12/18</u>	<u>שוטפת</u>	<u>יציאה</u>	<u>12/17</u>	
500,000			200,000	מזומן
-	-	(250,000)	250,000	נכסים
-	-	(120,000)	120,000	מוניטין
-	-	150,000	(150,000)	התחייבות
(500,000)	רווח (160,000)	-	(340,000)	הון בעלים
-	-	80,000	(80,000)	זשמ"ש
-	160,000	<u>(160,000)</u>	-	רווח הון
		(300,000)		

אנו מזהים שיש איבוד שליטה. נפתח טור שהתוצאה הסופית שלו היא 300,000 = 500,000-200,000.

שלב 1 : גריעת 100% מהנכסים וההתחייבויות של הבת, למעט מזומן-

250,000	נכסים
(150,000)	התחייבויות

שלב 2 : גריעת עודף עלות-

(120,000)	מוניטין
-----------	---------

שלב 3 : גריעת זשמ"ש- נחשב את תרומת הבת :

300,000	הון עצמי
120,000-20,000 =	<u>100,000</u>
	400,000
	<u>20%</u>
	80,000

שלב 4 : חישוב רווח הון- לשם כך, נחשב את ההשקעה התיאורטית : 340,000 = 0.8*400,000+20,000

	<u>חישוב רווח ההון</u>
500,000	תמורה
<u>(340,000)</u>	השקעה תיאורטית
160,000	
	<u>הצגת הדו"ח</u>
	<u>פעילות שוטפת</u>
160,000	רווח לפי דו"ח
<u>(160,000)</u>	התאמות
-	
	<u>פעילות השקעה</u>
300,000	מכירת חברת בת שאוחדה בעבר-נספח
-	
<u>300,000</u>	<u>פעילות מימון</u>
	<u>נספח – מכירת חברת בת שאוחדה בעבר</u>
200,000	מזומנים שנמכרו
250,000	נכסים
120,000	מוניטין
(150,000)	התחייבויות
(80,000)	זשמ"ש
<u>(160,000)</u>	רווח הון
500,000	מזומנים שהתקבלו
<u>(200,000)</u>	בניכוי מזומנים שנמכרו
300,000	מזומנים נטו

5. מעבר משליטה ל-IAS-28 או ל-IAS-39 - זהה למצב הקודם, רק לאור גישת המעברים בנייר העבודה יש ליצור השקעה לפי שווי הוגן.

דוגמא כוללת: שאלה 5 בחוברת תרגילים. בקובץ פתרונות.

ש.ב.: לשיעור של אלי- שאלה 6, לשיעור של דאובר- שאלות 4,8-10, לשיעור של אמיתי- שאלות 10, 13 ברווח למניה.

שיעור מספר 25 - 15.3.2016**דו"ח תזרים מזומנים מאוחד – המשך****דו"ח תזרים מזומנים ואופציות שהנפיקה חברת הבת-**

1. מועד ההנפקה :

ח' מזומן

ז' זשמי"ש ← פעילות מימון

2. פקיעת מרכיב הון :

ח' זשמי"ש

טור עזר {	ח' קרן הון-זשמי"ש	/	ז' קרן הון-זשמי"ש
	ז' זשמי"ש		

3. פדיון ע"י רכישה בשוק :

ח' זשמי"ש

ז' מזומן

ח' קרן הון-זשמי"ש

המזומן ששולם יוצג בפעילות מימון, בטור עזר נבצע פעולת מיון.

4. המרת אופציות (בהנחה שעדיין נותרת שליטה) :

ח' מזומן בגובה תוספת המימוש שהתקבלה מחיצוניים

ז' זשמי"ש

ח' קרן שערוד

ח' קרן הון זמין למכירה

ז' קרן הון-זשמי"ש

המזומן שהתקבל יוצג בפעילות מימון, בנוסף נבצע פעולת מיון בטור עזר.

אם יש כתוצאה מההמרה איבוד שליטה נבצע גריעה רגילה בטור של יציאה מהמאוחד.

דו"ח תזרים מזומנים ואג"ח להמרה שהנפיקה חברת הבת-

1. במועד ההנפקה, בפעילות מימון-

ח' מזומן

ז' אג"ח לשלם ← בגובה מרכיב ההתחייבות כלפי חיצוניים

ח' מזומן

ז' זשמי"ש ← בגובה מרכיב ההון כלפי חיצוניים

2. הוצאות מימון -כרגיל, התאמות לרווח.

3. תשלום- נפצל בין תשלום ריבית לבין תשלום קרן. תשלום הריבית לפי המדיניות, שוטפת או מימון. תשלום הקרן בפעילות מימון.

4. פקיעת מרכיב הון

ח' זשמ"ש
ז' קרן הון-זשמ"ש } בטור עזר

5. פדיון מוקדם- מפצלים לפדיון התחייבות ולפדיון הון. לגבי פדיון ההתחייבות, כרגיל: ההפסד מהפדיון בהתאמות לרווח, את התשלום עצמו נפצל בגובה הריבית שנצברה, בפעילות שוטפת או מימון לפי המדיניות, כל השאר בפעילות מימון. לגבי פדיון ההון:

ח' זשמ"ש

ז' מזומן

ח' קרן הון-זשמ"ש

המזומן ששולם בפעילות מימון, ופעולת מיון בטור עזר.

6. המרה של האג"ח בהנחה שאין איבוד שליטה-

ח' אג"ח לשלם

ז' זשמ"ש

ח' קרן שערודך

ח' קרן הון זמין למכירה

ז' קרן הון-זשמ"ש

הכול בטור עזר כשנסמן ב-* את האג"ח לשלם, כי בנספח צריך להציג שהעברנו התחייבות להון עצמי.

דו"ח תזרים מזומנים ומניות באוצר-

1. כאשר חברת הבת רוכשת מניות של האם-

ח' מניות באוצר ← פעילות מימון

ז' מזומן

2. כאשר חברת האם מחלקת דיבידנד, יש להקפיד להציג בפעילות מימון או בפעילות שוטפת רק את הדיבידנד כלפי חיצוניים.

3. כאשר חברת הבת מוכרת את המניות-

ח' מזומן

ז' מניות באוצר

ז' פרמיה

ז' זשמ"ש

המזומן שהתקבל יוצג בפעילות מימון, ונבצע פעולת מיון בטור עזר.

תזרים מזומנים משולב עם חברה כלולה בעלת מטבע פעילות שונה-

1. קרן מהפרשי תרגום הנובעת ממרכיבי ההשקעה-

$\left\{ \begin{array}{l} \text{ח' השקעה} \\ \text{ז' קרן מהפרשי תרגום} \end{array} \right.$	בטור עזר
--	----------

 2. עסקת גידור- קבלת הלוואה בפעילות מימון, הפרשי השער בטור עזר בלי * :

$\left\{ \begin{array}{l} \text{ח' קרן מהפרשי תרגום} \\ \text{ח' מס לשלם} \\ \text{ז' הלוואה לשלם} \end{array} \right.$	
---	--

 3. החברה המשקיעה נותנת הלוואה לחברה הכלולה ללא כוונה או מועד סילוק- מתן

$\left\{ \begin{array}{l} \text{ח' השקעה בהלוואה} \\ \text{ז' מיסים לשלם} \\ \text{ז' קרן מהפרשי תרגום} \end{array} \right.$	
--	--

 4. מכירת ההשקעה- כמובן שהתמורה מהמכירה היא בפעילות השקעה, רווח ההון

$\left\{ \begin{array}{l} \text{בהתאמות לרווח. נתמקד במימוש קרן ההון :} \\ \text{בגין מרכיבי ההשקעה} \\ \text{ח' קרן מהפרשי תרגום} \leftarrow \text{התאמות לרווח} \\ \text{ז' רווח הון} \end{array} \right.$	
$\left\{ \begin{array}{l} \text{בגין שאר המרכיבים} \\ \text{ח' קרן מהפרשי תרגום} \\ \text{ז' רווח הון} \\ \text{ח' הוצאות מס} \end{array} \right.$	
- גם רווח ההון וגם הוצאות המס בהתאמות לרווח.

תזרים מזומנים משולב עם חברת בת בעלת מטבע פעילות שונה- כדי להבין את הבעיה

אשר נוצרת במצב הזה, נייעזר בדוגמא מספר 11 :
 ב-31.12.16 רכשה חברה א' 8,000 מניות מתוך 10,000 של ב' בתמורה ל-\$350,000. מטבע הפעילות של א'- ש, מטבע הפעילות של ב'- דולר. מייד לאחר הרכישה, לחברה א' יש רק את ההשקעה בחברה ב'. להלן הדו"ח על המצב הכספי של ב' לאותו יום :

מזומן	200,000
ר"ק	300,000
התחייבויות	(200,000)
הון עצמי	(300,000)

מחיר המניה של חברה ב' לאותו יום - \$40, זשמ"ש מחושב לפי שווי הוגן. שתי החברות לא היו פעילות בשנת 2017. שעי"ח ל-12/16, 1.2, ל-12/17, 2.
נדרש: הכן נייר עבודה לדו"ח תזרים והצג דו"ח תזרים מאוחד.

פתרון:

<u>12/17</u>	<u>השפעת תנודות</u>	<u>12/16</u>	
400,000		240,000	מזומן
600,000	240,000	360,000	ר"ק
260,000	104,000	156,000	מוניטין
(400,000)	(160,000)	(240,000)	התחייבויות
(700,000)	(280,000)	(420,000)	בעלים
(160,000)	<u>(64,000)</u>	(96,000)	זשמ"ש
	(160,000)		

הצגת הבעיה: אם נחשוב ישירות על דו"ח התזרים, היינו מצפים שהוא יסתכם ב-0. מדוע? כי שתי החברות לא היו פעילות. אף-על-פי-כן, אם אנחנו מסתכלים על סעיף המזומן, אנחנו רואים שיש עלייה של 160,000. למה? כי את המזומן לתחילת השנה של הבת תרגמנו לפי 1.2, ולסוף השנה לפי 2, על-כן: למעשה, השינוי במזומן נובע מהפרשי שער, וכבר למדנו שאת הפרשי השער בגין המזומן, אנחנו מציגים בפעילות נפרדת – תנודות. למרות זאת, יש להיזהר, כי זה לא השפעת התנודות שלמדנו עד כה, כי עד כה עסקנו במצב שמטבע הפעילות הוא שקל, והישות מחזיקה דולרים, כלומר: נוצרים הפרשי שער אמיתיים הנובעים ממדידה. הם כלולים ברווח והפסד, ביצענו התאמות והצגנו אותם בתנודות.

לעומת זאת, במקרה הנוכחי מדובר על הפרשי שער הנובעים מהצגת המזומן של הבת. הפרשי השער הנ"ל לא רשומים ברווח והפסד, אלא הם חלק מהקרן מהפרשי תרגום, ולכן: כמובן שלא נצטרך לבצע התאמות לרווח.

מכאן, דו"ח תזרים המזומנים יראה כך:

פעילות שוטפת	0
פעילות השקעה	0
פעילות מימון	0
תנודות	<u>160,000</u>
עלייה במזומן	160,000
מזומן-י.פ	<u>240,000</u>
מזומן-י.ס	400,000

נייר עבודה: כמו שנוצרו הפרשי שער על המזומן, נוצרים הפרשי שער על כל הנכסים וההתחייבויות של הבת, כי הרי בתחילת השנה תרגמנו אותם לפי שע"ח לתחילת השנה, ובסוף השנה אנחנו מתרגמים אותם לפי שע"ח לסוף השנה. נבצע פקודת יומן לשחזור הקרן מהפרשי תרגום:

$200,000 \cdot (2-1.2) =$	160,000	ח' מזומן
$300,000 \cdot (2-1.2) =$	240,000	ח' ר"ק
$130,000 \cdot (2-1.2) =$	104,000	ח' מוניטין
$200,000 \cdot (2-1.2) =$	160,000	ז' התחייבויות
	280,000	ז' קרן מה"ת
	64,000	ז' זשמי"ש

נחשב את הקרן מהפרשי תרגום בדו"ח על הרווח הכולל האחר, ונחלק בין הבעלים לבין הזשמי"ש. לשם כך, נחשב ראשית עודף עלות בדולר:

$350,000 + 2,000 \cdot 40 =$	430,000	תמורה
	<u>(300,000)</u>	הון עצמי
	130,000	
$350,000 - 8,000 \cdot 40 =$	<u>(30,000)</u>	פ. שליטה
	100,000	מוניטין

נחשב כעת את הקרן מהפרשי תרגום:

	<u>בת</u>	<u>אם</u>	<u>מרכיב</u>
$(300,000 + 100,000) \cdot (2-1.2) =$	(320,000)	-	הון+עו"ע-י.פ.
$30,000 \cdot (2-1.2) =$	<u>-</u>	<u>(24,000)</u>	פרמיית שליטה
	(320,000)	(24,000)	

$24,000 + 320,000 \cdot 80\% =$	280,000	בעלים
$320,000 \cdot 20\% =$	64,000	זשמי"ש

את הפקודה הנ"ל בלי מזומן נעביר בטור של השפעת תנודות, כך שהתוצאה של הטור הזה תהא בדיוק השפעת התנודות שעלינו להציג בדו"ח תזרים עצמו.

הרחבת הבעיה- בדוגמא שהוצגה לא הייתה בעיה לחשב את הפרשי השער על כל הנכסים וההתחייבויות של הבת, זאת כיוון שחברת הבת לא הייתה פעילה, ואז פשוט לקחנו את הנכסים וההתחייבויות לתחילת השנה והכפלנו בעליה בשער החליפין של כל השנה, אבל כמובן שבדו"ח חברת הבת היא פעילה, ואז הנכסים וההתחייבויות שלה משתנים במהלך השנה. מה נעשה במקרה הזה? 3 שלבים:

1. לגבי כל אחד מהנכסים וההתחייבויות של הבת, לרבות עודף עלות ולמעט מזומן, נבצע תנועה ב-\$ ותנועה בש"ח. התנועה הדולרית תהיה מאוזנת, התנועה בשקלים לא יכולה

להיות מאוזנת, שכן כל תנועה תרגמנו לפי שער שונה, המספר המאזן הוא למעשה קרן ההון בגין אותו נכס.

2. נמצא את הקרן מהפרשי תרגום ונחלק אותה בין הבעלים לזשמי"ש. למען הסר ספק, את הקרן מהפרשי תרגום אנו מוצאים באמצעות ניתוח המרכיבים שלה.

3. נמצא את הקרן בגין המזומן בשתי צורות :

א. סיכום הטור.

ב. נבצע תנועה דולרית ותנועה שקלית במזומן ואז PN של התנועה השקלית הוא הפרשי

השער על המזומן.

דוגמא מספר 12: ב-12/16 רכשה חברה א' 8,000 מתוך 10,000 מניות של חברה ב' תמורת 350,000 דולר. מחיר המניה של ב' - \$40, זשמי"ש מחושב לפי שווי הוגן. מייד לאחר הרכישה לחברה א' השקעה ב-ב' בלבד, והיא לא הייתה פעילה בשנת 2017. להלן הדו"חות על המצב הכספי של חברה ב' בדולר :

	<u>12/17</u>	<u>12/16</u>	
מזומן	300,000	200,000	
ר"ק	400,000	300,000	
התחייבויות	(280,000)	(200,000)	
הון עצמי	(420,000)	(300,000)	

נתונים נוספים :

1. ב-1.4.17 נרכש רכוש קבוע בתמורה ל-\$150,000.

2. ב-1.7.17 התקבלו הלוואות בסך 100,000 דולר, וב-1.10.17 נפרעו הלוואות בסכום של \$20,000.

3. שערי חליפין :

12/16 : 1.2, 4/17 : 1.3, 7/17 : 1.6, 10/17 : 1.8, ממוצע 2017 : 1.5, 12/17 : 2.

נדרש : ערוך נייר עבודה לדו"ח תזרים והצג את הדו"ח.

פתרון :

<u>12/17</u>	<u>תנודות</u>	<u>מימון</u>	<u>השקעה</u>	<u>שוטפת</u>	<u>12/16</u>	
600,000					240,000	מזומן
800,000	320,000	-	רכישה 195,000	פחת (75,000)	360,000	ר"ק
260,000	104,000	-	-	-	156,000	מוניטין
(560,000)	(196,000)	קבלה (160,000) פירעון 36,000	-	-	(240,000)	התחייבויות
(892,000)	(328,000)	-	-	רווח (144,000)	(420,000)	הון בעלים
(208,000)	(76,000)	-	-	רווח (36,000)	(96,000)	זשמי"ש

אנו מזהים שיש חברת בת עם מטבע פעילות שונה, ולכן : ראשית ננסה לשחזר את הקרן מהפרשי תרגום, ולשם כך נבצע 3 שלבים :

1. נבצע תנועה בכל הנכסים וההתחייבויות של חברת הבת, לרבות עודף עלות, ובלי מזומן :

	<u>₪</u>	<u>שע"ח</u>	<u>דולר</u>	<u>ר"ק</u>
				י.פ.
	360,000	1.2	300,000	י.פ.
← השקעה	195,000	1.3	150,000	רכישה
	(75,000) (א)	1.5	PN(50,000)	פחת
← תנודות	<u>PN 320,000</u>		-	קרן הון
	800,000	2	400,000	י.ס.
				<u>מוניטין</u>
	156,000	1.2	130,000	י.פ.
	<u>PN 104,000</u>		-	קרן
	260,000	2	130,000	י.ס.
				<u>התחייבויות</u>
	(240,000)	1.2	(200,000)	י.פ.
← מימון	(160,000)	1.6	(100,000)	קבלה
← מימון	36,000	1.8	20,000	פירעון
← תנודות	<u>PN(196,000)</u>		-	קרן הון
	(560,000)	2	(280,000)	י.ס.

(א) פחת- באופן עקרוני, אין טעם להעביר לנייר עבודה את הפחת רק בגין חברת הבת, כי מעניין אותנו הפחת בגין כל הנכסים של כל הקבוצה, וממילא זה מתקבל כ-PN. אם כך, באופן כללי כל מה שממילא מתקבל כ-PN, אין צורך להעביר לנייר עבודה, אבל בדוגמא הספציפית הזאת, לחברת האם אין שום נכסים והתחייבויות, ולכן: הפחת הזה הוא של כל הקבוצה, ולכן: נעביר לפעילות השוטפת.

2. חישוב הקרן מהפרשי תרגום וחלוקתה בין הבעלים לזשמי"ש:

	<u>בת</u>	<u>אם</u>	<u>מרכיב</u>
$(300,000+100,000)*(2-1.2) =$	(320,000)	-	הון+עו"ע-י.פ
$30,000*(2-1.2) =$	-	(24,000)	פרמיית שליטה
$(420,000-300,000)*(2-1.5) =$	<u>(60,000)</u>	-	רווח
	(380,000)	(24,000)	

$$24,000+380,000*0.8 = (328,000) \text{ בעלים}$$

$$380,000*0.2 = (76,000) \text{ זשמי"ש}$$

3. הפרשי שער בגין המזומן: אנחנו מקבלים את הפרשי השער כסיכום של הטור: (176,000).

בנוסף, נבצע תנועה דולרית ושקלית במזומן:

	<u>שקל</u>	<u>שע"ח</u>	<u>דולר</u>	
	240,000	1.2	200,000	י.פ
	(195,000)	1.3	(150,000)	רכישת ר"ק
	160,000	1.6	100,000	קבלת הלוואה
	(36,000)	1.8	(20,000)	פירעון הלוואה
	255,000	1.5	PN 170,000	רווח במזומן
	<u>PN 176,000</u>		-	קרן הון
	600,000	2	300,000	י.ס

הרווח השייך לזשמי"ש- $36,000 = 1.5*120,000*20\%$, הרווח השייך לבעלים מתקבל כ-PN.

דו"ח תזרים מזומנים

<u>תזרים מזומנים מפעילות שוטפת</u>	
רווח לפי דו"ח	180,000
התאמות (רק פחות)	<u>75,000</u>
	255,000
<u>תזרים מזומנים מפעילות השקעה</u>	
רכישת ר"ק	<u>(195,000)</u>
	(195,000)
<u>תזרים מזומנים מפעילות מימון</u>	
קבלת הלוואות	160,000
פירעון	<u>(36,000)</u>
	124,000
<u>השפעת תנודות</u>	<u>176,000</u>
	176,000
עלייה במזומנים	360,000
מזומנים-י.פ.	<u>240,000</u>
מזומנים-י.ס.	600,000

דגשים:

1. רכישת חברת בת שאוחדה לראשונה-
 - א. את המזומנים נטו אשר נבעו מהרכישה, נתרגם לפי שע"ח לאותו יום (יום הרכישה).
 - ב. בטור של הכניסה למאוחד, נצרף את כל הנכסים ואת כל ההתחייבויות של הבת כשהם מתורגמים לפי שע"ח לאותו יום.
 - ג. רק מאותו יום ואילך נחשב בגין כל נכס ובגין כל התחייבות את קרן ההון.
2. יציאה מהמאוחד-
 - א. את זרימת המזומנים נטו בגין היציאה, נתרגם לפי שע"ח למועד איבוד השליטה.
 - ב. בטור של היציאה מהמאוחד, נגרע את הנכסים וההתחייבויות של הבת כשהם מתורגמים לפי שע"ח למועד איבוד השליטה.
 - ג. בטור של היציאה מהמאוחד, צריך לזכור לממש את הקרן מהפרשי תרגום שהייתה על חשבון הבעלים (הקרן מהפרשי תרגום אשר הופיעה דקה לפני בדו"ח על המצב הכספי המאוחד).
 - ד. את קרן ההון בגין כל נכס ובגין כל התחייבות נחשב עד למועד איבוד השליטה, במילים אחרות: במקרה הכללי, הקרן בגין כל אחד מהנכסים וההתחייבויות תחושב

ממועד הכניסה למאוחד או תחילת השנה לפי המאוחר, ועד מועד יציאה מהמאוחד או סוף השנה לפי המוקדם.

3. ירידה/עלייה בשיעור ההחזקה בתוך המאוחד- אנחנו מעבירים חלק מהקרן מהפרשי תרגום לקרן ההון בגין עסקאות עם הזשמ"ש, בדיוק כפי שעשינו עם קרן שערך ועם קרן הון זמין למכירה.

4. עסקת גידור- אותו טיפול כמו בשווי מאזני, דהיינו: קבלת ההלוואה תירשם בפעילות מימון, הפרשי השער על ההלוואה בטור עזר:
ח' קרן מהפרשי תרגום
ח' מס לשלם
ז' הלוואה לשלם

5. יתרות כספיות לזמן ארוך ללא כוונה וללא מועד סילוק- לצורך ההסבר, נניח שחברת האם נתנה הלוואה כאמור לחברת הבת. נשים לב שמבחינת הקבוצה אין זרימת מזומן, אין עסקה עם חיצוניים, אבל עד היום הכסף הוחזק בישראל בשקלים, ואילו עכשיו הוא עבר לחברת הבת, ולכן: הוא נמדד בדולרים. המשמעות המיידית היא שנוצרת קרן מהפרשי תרגום על המזומן. כדאי לשים לב שבספרי חברת הבת יש הלוואה לשלם כלפי חברת האם. כאשר מבצעים תנועה בהלוואות לשלם של הבת, אסור להתחשב בהלוואה לשלם הנ"ל, כי היא לא מופיעה בדו"ח המאוחד.

דוגמא כוללת: שאלה 17 בחוברת תרגילים. בקובץ פתרונות.

תזרים מזומנים בגישה הישירה

ההבדל היחידי בין הגישה הישירה לגישה העקיפה הוא בפעילות השוטפת, כי בגישה העקיפה נקודת המוצא היא רווח לפי דוח רוו"ה, ולכן: אנחנו מבצעים התאמות. בגישה הישירה אנחנו מציגים בפעילות שוטפת רק תקבולים ותשלומים. כיצד זה משפיע על הליך העבודה?

בנייר העבודה את העודפים-י.ס נרשום ללא הרווח השנתי, ואז במקום זאת נציג ביתרת הסגירה את כל סעיפי ההכנסות וההוצאות, כך שלמעשה יתרת הסגירה תהיה דומה יותר למאזן בוחן מאשר לדו"ח על המצב הכספי.

מבחינת הליך העבודה, אותו רעיון. אנחנו משחזרים את פקודות היומן כשהמטרה היא להגיע מיתרת הפתיחה ליתרת הסגירה, לא רק בסעיפי המאזן, אלא גם בסעיפי רווח והפסד, כאשר הפעם כל פעולה שאין עמה זרימת מזומן תמיד תהיה בטור עזר, גם אם אחד מהסעיפים שלה הוא תוצאתי.

דוגמא כוללת: שאלה 19 בחוברת תרגילים. בקובץ פתרונות.

תזרים מזומנים של מוסד פיננסי

באופן עקרוני תזרים מזומנים של מוסד פיננסי הוא דומה לתזרים מזומנים של ישות אחרת. עם זאת, יש מספר מאפיינים למוסד פיננסי :

1. הלוואות שניתנו ופירעונן יוצגו בפעילות שוטפת, שכן זוהי הפעילות העיקרית של המוסד.
2. קבלת דיבידנד, ריבית שהתקבלה או שולמה- חובה להציג בפעילות שוטפת. אין את אפשרויות הבחירה כמו בישות אחרת.
3. המוסד רשאי להציג את הפעילויות הבאות בנטו (קיזוז בין תשלומים לתקבולים) :
 - א. הלוואות שניתנו ופירעונן- כי מדובר על סעיף עם מחזור מהיר.
 - ב. פעולות אשר לקוחות מבצעים בפקדונות- התנועה מייצגת את פעילות הלקוח ולא את פעילות המוסד.
 - ג. הפקדות לפיקדונות ופירעונות שהמוסד הפיננסי מפקיד במוסדות פיננסיים אחרים- שכן מדובר על סעיף עם מחזור מהיר.

ש.ב: לשיעור של אלי- 7, 13, לשיעור של דאובר- 10, 11, 15, לשיעור של אמיתי- 12 ו-15 ברוח למניה.

שיעור מספר 25 - 15.3.2016

דו"ח תזרים מזומנים מאוחד – המשך-

תזרים מזומנים עם פעילות משותפת-

1. כל פעולה שמבצעת הפעילות המשותפת- תקבל ביטוי לפי שיעור ההחזקה.
 2. עסקאות פנימיות- אם השותף מוכר רכוש קבוע לפעילות המשותפת, נציג מכירה לפי אחוז המכירה לחיצוניים, ואם הוא רוכש רכוש קבוע מהפעילות המשותפת, נציג רכישה לפי אחוז החיצוניים.
- החלק העיקרי הוא השינויים בשיעור ההחזקה. העיקרון המנחה הוא לחשוב על השינוי מבחינת הקבוצה, ולשם כך צריך לחשוב גם על השינוי במזומן של המשקיע, וגם על השינוי במזומן של הפעילות המשותפת. נעבור על סוגי השינויים האפשריים :

• סוג 1 – מעבר מ-0% לפעילות משותפת (נניח 40%)-

- תזרים- יצא מזומן בסכום ש-א' שילמה, התקבל 40% מהמזומן של הפעילות המשותפת. הסכום נטו יוצג בפעילות השקעה.
- נייר העבודה- פותחים טור של כניסת פעילות משותפת, שהתוצאה הסופית שלו היא השינוי במזומן. בטור זה נרשום :
- שלב 1 : צירוף 40% מהנכסים וההתחייבויות של הפעילות.
- שלב 2 : צירוף עודף עלות.
- דוגמא מספר 13 :** ב-12/16 הדו"ח על המצב הכספי של חברה א' מורכב ממזומן בלבד. ב-1/17 רכשה חברה א' 40% מהון המניות של חברה ב' תמורת 180,000 ₪, והגיעה להסכם

לשליטה משותפת עם שאר בעלי המניות. בהתאם להסכם הזה, לכל בעלי המניות זכויות
בנכסים ומחוייבות להתחייבויות. להלן הדו"ח על המצב הכספי של חברה ב' לאותו יום :

מזומן	100,000
נכסים	300,000
התחייבויות	(100,000)
הון עצמי	(300,000)

נדרש : הצג את ההשפעה על נייר העבודה.

פתרון :

<u>כניסה</u>	<u>12/16</u>	
-	400,000	מזומן
120,000	-	נכסים
60,000	-	מוניטין
(40,000)	-	התחייבויות
<u>-</u>	(400,000)	הון עצמי
140,000		

ב-1/17 נוצרה לראשונה פעילות משותפת. נפתח טור שהתוצאה הסופית שלו היא 140,000
= 180,000 - 100,000 * 40%

שלב 1 : צירוף 40% מהנכסים וההתחייבויות, למעט מזומן-

נכסים	120,000
התחייבויות	(40,000)

שלב 2 : צירוף עודף עלות-

תמורה	180,000
שווי נרכש	(120,000)
← הכול מוניטין	60,000
300,000 * 40% =	

● **סוג 2 – מעבר מ- IAS-39 לפעילות משותפת-** ראשית, יש ליישם את גישת

המעברים ורק אח"כ נחשוב על הפעילות המשותפת.

תפיסת המעברים :

ח' קרן הון-נייע

ז' רווח מנייע ← יוצג בפעילות שוטפת.

ח' מס נדחה }
ז' קרן } טור עזר

מבחינת התזרים, זהה למצב הראשון. מבחינת נייר העבודה, זהה למצב הקודם, רק שבנוסף יש גם לגרוע השקעה.

● **סוג 3 – מעבר מהשפעה מהותית לפעילות משותפת-** ראשית, יש ליישם את

גישת המעברים ורק אח"כ נחשוב על הפעילות המשותפת.
תפיסת המעברים : יש לשערך את ההשקעה לשווי הוגן :
ח' השקעה

ז' רווח הון ← יוצג בפעילות שוטפת

בנוסף :

ח' קרן שערך { בטור עזר
ז' עודפים

ח' קרן הון-ני"ע

ז' רווחי אקוויטי ← יוצג בפעילות שוטפת

מבחינת התזרים ומבחינת ני"ע זהה לסוג 2.

● **סוג 4 – מעבר מעסקה משותפת לפעילות משותפת-** זהה לסוג 3, אך לא

מיישמים את גישת המעברים.

● **סוג 5 – מעבר משליטה לפעילות משותפת-** מעבר מ-90% ל-40%.

תזרים- התקבלה התמורה מהמכירה, התקבל גם 40% מהמזומן של ב' ויצא 100% מהמזומן של ב'.

נייר עבודה- גם כאן חושבים ב-2 שלבים : קודם חושבים על היציאה מהמאוחד ואח"כ על הפעילות המשותפת.

מבחינת היציאה :

1. גורעים 100% מהנכסים וההתחייבויות של הבת.

2. גורעים עודף עלות.

3. גורעים זשמי"ש.

4. יוצרים רווח הון - כאילו מכרנו את כל ההשקעה - גישת המעברים.

פעילות משותפת :

1. צירוף 40% מהנכסים וההתחייבויות.

2. צירוף עודף עלות.

דוגמא מספר 14 : ב-12/16 חברה א' שולטת בחברה ב' (מחזיקה 90%), זשמ"ש חושב לפי שווי הוגן. הדו"ח על המצב הכספי של א' מורכב מהשקעה ב-ב' בלבד. הדו"ח על המצב הכספי של ב', הינו כדלקמן :

מזומן	100,000
נכסים	300,000
התחייבויות	(100,000)
הון עצמי	(300,000)

המוניטין אשר נוצר ברכישה- 200,000. ב-1/17 מכרה חברה א' 50% מהמניות תמורת 250,000 המהווים שווי הוגן, ואילו לגבי היתרה היא הגיעה להסכם לשליטה משותפת המקנה לה זכויות בנכסים ומחוייבות להתחייבויות.
נדרש : הצג את ההשפעה על ניר העבודה.

פתרון :

<u>יציאה ממאוחד וכניסה לפעילות</u>	<u>12/16</u>		
-	-	100,000	מזומן
120,000	(300,000)	300,000	נכסים
80,000	(200,000)	200,000	מוניטין
(40,000)	100,000	(100,000)	התחייבויות
-	-	(450,000)	בעלים
-	50,000	(50,000)	זשמ"ש
-	-	-	רווח הון
	<u>190,000</u>		

ב-1/17 יש מעבר משליטה לפעילות משותפת. נפתח טור, שהתוצאה הסופית שלו היא $190,000 = 100,000 - 40\% * 100,000 + 250,000$. נחשוב בשני חלקים :
חלק 1 : נחשוב על איבוד שליטה.

שלב 1 : גריעת 100% מהנכסים וההתחייבויות, למעט מזומן-

נכסים	(300,000)
התחייבויות	100,000

שלב 2 : גריעת עודף עלות-

מוניטין (200,000)

שלב 3 : גריעת זשמ"ש- תרומת הבת היא $500,000 = 200,000 + 300,000$. מכאן, הזשמ"ש הוא $50,000 = 10\% * 500,000$.

שלב 4 : רווח הון - באמצעות השקעה תיאורטית :

$$250,000 \cdot \frac{0.9}{0.5} = 450,000 \quad \text{תמורה}$$

$$500,000 \cdot 90\% = \underline{(450,000)} \quad \text{השקעה תיאורטית}$$

חלק 2 : כניסה לפעילות משותפת.

שלב 1 : צירוף 40% מהנכסים וההתחייבויות, למעט מזומן-

$$120,000 \quad \text{נכסים}$$

$$(40,000) \quad \text{התחייבויות}$$

שלב 2 : צירוף עודף עלות-

$$250,000 \cdot \frac{0.4}{0.5} = 200,000 \quad \text{תמורה}$$

$$300,000 \cdot 40\% = \underline{(120,000)} \quad \text{הון עצמי}$$

$$\leftarrow \text{הכול מוניטין} \quad 80,000$$

- **סוג 6 – עלייה בשיעור החזקה בפעילות משותפת-** עליה מ-30% ל-40%.
תזרים- יצא הסכום ששולם, התקבל 10% מהמזומן של הפעילות. הסכום נטו ייכנס לפעילות השקעה.
נייר העבודה-
1. צירוף 10% מהנכסים וההתחייבויות.
2. צירוף עודף עלות (רק הנוסף).

- **סוג 7 – מעבר מפעילות משותפת ל-0-** מ-40% ל-0.
תזרים- התקבלה התמורה מהמכירה, ויצא 40% מהמזומן של הפעילות. הסכום נטו יוצג בפעילות השקעה.
נייר עבודה-
1. גריעת 40% מהנכסים וההתחייבויות של ב'.
2. גריעת עודף עלות.
3. יצירת רווח הון.

● **סוג 8 – מעבר מפעילות משותפת ל-IAS-39 או ל-IAS-28-**

- תזרים- זהה למצב הקודם.
נייר העבודה- זהה למצב הקודם, אבל בנוסף יש ליצור השקעה לפי שווי הוגן.

● **סוג 9 – מעבר מפעילות משותפת לעסקה משותפת תזרים-** זהה למצב הקודם.

נייר העבודה- זהה למצב הקודם, אבל בנוסף יש ליצור השקעה לפי ערך פנקסני.

● **סוג 10 – מעבר מפעילות משותפת לשליטה-** מ-40% ל-90%.

תזרים- יצא הסכום שאי שילמה, יצא גם 40% מהמזומן של הפעילות, והתקבל 100% מהמזומן של הפעילות. הסכום נטו - פעילות השקעה.

נייר עבודה- יש לחשוב ב-2 שלבים :

1. יציאה מהפעילות המשותפת-

א. גריעת 40% מהנכסים וההתחייבויות של ב'.

ב. גריעת עודף עלות.

ג. יצירת רווח הון (בגלל גישת המעברים, כאילו הכול נמכר).

2. כניסה למאוחד-

א. צירוף 100% מהנכסים וההתחייבויות.

ב. צירוף עודף עלות.

ג. יצירת זשמי"ש.

דוגמא מספר 15: חברה א' מחזיקה 40% מ-ב' שמוגדרת כפעילות משותפת. הדו"ח של א'

מורכב ממזומן בסך 300,000 ₪ ומההשקעה ב-ב'. להלן הדו"ח של חברה ב' :

מזומן	100,000
נכסים	300,000
התחייבויות	(100,000)
הון עצמי	(300,000)

המוניטין שנוצר ברכישה- 80,000 ₪. ב-1/17 חברה א' רכשה 40% נוספים ב-ב' תמורת

300,000 ₪ (שווי הוגן) וההסכם לשליטה משותפת בוטל. זשמי"ש מחושב לפי שווי הוגן.

נדרש: הצג את ההשפעה על נייר העבודה.

פתרון:

<u>יציאה מפעילות וכניסה למאוחד</u>		<u>12/16</u>	
-	-	340,000	מזומן
300,000	(120,000)	120,000	נכסים
450,000	(80,000)	80,000	מוניטין
(100,000)	40,000	(40,000)	התחייבויות
-	-	(500,000)	בעלים
(150,000)	-	-	זשמי"ש
-	(100,000)		רווח הון
	240,000		

ב-17/1 יש מעבר מפעילות משותפת לשליטה. נפתח טור שתוצאתו הסופית היא 240,000

$$= 300,000 + 40,000 - 100,000$$

חלק 1: יציאה מפעילות משותפת.

שלב 1: גריעת 40% מהנכסים וההתחייבויות, למעט מזומן-

נכסים	(120,000)
התחייבויות	40,000

שלב 2: גריעת עודף עלות-

מוניטין (80,000)

שלב 3: רווח הון-

שווי הוגן – השקעה קיימת	300,000	
השקעה תיאורטית	(200,000)	$300,000 * 40% + 80,000 =$
	100,000	

חלק 2: כניסה למאוחד.

שלב 1: צירוף 100% מהנכסים וההתחייבויות, למעט מזומן

נכסים	300,000
התחייבויות	(100,000)

שלב 2: צירוף עודף עלות-

תמורה	750,000	$\frac{300,000}{0.4} =$
-------	---------	-------------------------

הון עצמי	(300,000)
----------	-----------

450,000 ← הכול מוניטין

שלב 3: צירוף זשמ"ש- 750,000 * 20% = 150,000

● **סוג 11 – ירידה בשיעור החזקה בתוך פעילות משותפת- מ-40% ל-30%.**

תזרים- התקבלה התמורה מהמכירה, ויצא 10% מהמזומן של ב'. הסכום נטו יוצג בפעילות השקעה.
 נייר עבודה-

1. גריעת 10% מהנכסים וההתחייבויות של ב'.
2. גריעת רבע מעודף העלות.
3. חישוב רווח הון.

הערה כללית: ללא קשר לטור, ברגע שיש ירידה בפעילות משותפת, או לחילופין מעברים, צריך גם לממש קרנות הון בהקשר לפעילות. הפקודות:

ח' קרן שערוד
ז' עודפים

טור עזר, אם מציגים במספר אחד אז לא רלוונטי

ח' קרן הון זמין למכירה
ז' רווח מני"ע

← יוצג בפעילות שוטפת

דוגמא כוללת: שאלה 18 בחוברת תרגילים. בקובץ פתרונות.